II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE (EU) 2017/1540

z dne 15. maja 2017

o ukrepu SA.40454 2015/C (ex 2015/N), ki ga Francija namerava izvesti za konzorcij CEB

(notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 3062)

(Besedilo v francoskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima členoma ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. **POSTOPEK**

(1) Francija je z dopisom z dne 7. januarja 2015 Komisiji priglasila povabilo k oddaji ponudb za postavitev in upravljanje elektrarne s kombiniranim ciklom na plin (CCG) ([2]) v Bretanji. Dodatne informacije je Komisiji poslala v dopisih z dne 5. junija 2015 ter 10. in 17. septembra 2015.

(2) Komisija je z dopisom z dne 13. novembra 2015 (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) Francijo obvestila o svoji odločitvi, da v zvezi s tem ukrepom začne postopek na podlagi člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU).

(3) Sklep Komisije o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([3]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe k zadevnemu ukrepu.

(4) Komisija je v zvezi s tem prejela pripombe zainteresiranih strani. Posredovala jih je Franciji in ji dala možnost, da nanje poda svoje pripombe; te je nato prejela z dopisom z dne 8. junija 2016.

(5) Komisija je francoskim organom 12. maja 2016 in 5. septembra 2016 poslala seznam vprašanj, na katera so odgovorili z dopisoma z dne 8. junija oziroma 5. oktobra 2016. 5. septembra jim je poslala nov seznam vprašanj, na katera so odgovorili 5. oktobra 2016.

([1]) UL C 46, 5.2.2016, str. 69.
([2]) Combined cycle gas turbine (plinska turbina s kombiniranim ciklom).
([3]) Glej opombo 1.

2. **PODROBEN OPIS UKREPA**

(6) Povabilo k oddaji ponudb in okoliščine njegove objave so podrobno opisani v sklepu o začetku postopka (uvodne izjave 4 do 29). V oddelkih v nadaljevanju je povzetek tega opisa.

2.1 **Povabilo k oddaji ponudb**

(7) Po mnenju francoskih organov je zanesljivost oskrbe z električno energijo v Bretanji ogrožena zaradi majhne zmogljivosti za proizvodnjo elektrike v regiji, omejitev električnega omrežja, povečane porabe in visoke toplotne občutljivosti.

(8) Leta 2010 je več francoskih organov podpisalo dogovor o električni energiji v Bretanji (Pacte Electrique Breton, v nadaljnjem besedilu: PEB), ki temelji na treh stebrih: prvič, učinkovitosti na strani povpraševanja ter, drugič, proizvodnji energije iz obnovljivih virov in zanesljivosti oskrbe z električno energijo. Tretji steber na eni strani obsega krepitev in razvoj lokalnega električnega omrežja ter na drugi strani postavitev klasičnega obrata za proizvodnjo električne energije. Na slednjega se nanaša ukrep, ki ga je priglasila Francija.

(9) Povabilo k oddaji ponudb spada v okvir člena L. 311-10 energetskega zakonika. Povabilo k oddaji ponudb št. 2011/S 120-198224 je v *Uradnem listu Evropske unije* 25. junija 2011 objavil minister za energijo. Ta je nato izbral zadevni projekt na podlagi mnenja komisije za energetsko regulacijo (Commission de Régulation de l'Energie, v nadaljnjem besedilu: CRE), ki je vodila postopek v skladu s francoskimi predpisi ([4]).

(10) V skladu z razpisnimi pogoji mora obrat za proizvodnjo električne energije:

(1) izkoriščati tehnologijo kombiniranih ciklov;

(2) imeti 450 MW zajamčene delovne moči (+ 15/– 10 %), za katero se proizvajalec zavezuje, da jo lahko dovaja v omrežje;

(3) kot primarni vir energije uporabljati izključno zemeljski plin;

(4) imeti najmanj 54-odstotni električni izkoristek neto kalorične vrednosti ([5]) (GCV);

(5) v celoti ležati na opredeljenem območju (v severozahodnem delu Bretanje – departma Finistère);

(6) zagotavljati, da rok za izvedbo ponudb ne presega 15 ur, če je naprava ustavljena, in dveh ur, če naprava obratuje;

(7) zagotavljati, da bodo najkrajša trajanja izravnalnih ponudb največ tri ure za napravo v obratovanju in osem ur za ustavljeno napravo;

(8) zagotavljati, da ne bo zgornje časovne omejitve za izvedbo izravnalnih ponudb; ter

(9) imeti daljinski števec s krivuljo obremenitve in instrumenti, ki omogočajo daljinsko merjenje glavnih značilnosti pri proizvodnji električne energije.

(11) Priglašeno povabilo k oddaji ponudb določa, da lahko proizvajalec svobodno da celotno proizvodnjo na trg ali njen del proda dogovorjenemu kupcu, družbi Electricité de France S.A. (v nadaljnjem besedilu: EDF), v okviru pogodbe o nakupu električne energije po tarifi, ki je enaka 95 % urne cene, zabeležene na promptnem trgu EPEX SPOT.

(12) Poleg tega bo proizvajalec prejemal letno fiksno premijo PT, izračunano kot produkt zajamčene delovne moči ([6]) (Mzaj) in premije P, izražene v EUR/MW/leto.

([4]) V odloku št. 2002-1434 z dne 4. decembra 2002 o postopku povabila k oddaji ponudb za obrate za proizvodnjo električne energije so opisane vse faze postopka. Gre za postopek, ki se je uporabil v okviru priglašenega povabila k oddaji ponudb.

([5]) Neto kalorična vrednost je lastnost goriv. Gre za količino toplote, ki nastane pri popolnem zgorevanju ene gorivne enote, pri čemer vodna para ne kondenzira in se toplota ne rekuperira.

([6]) Povprečje trenutne moči elektrarne.

(13) Pogoj za izplačilo premije je ohranitev vseh dovoljenj za obratovanje in pogodb z omrežnimi operaterji ter ohranitev zajamčene moči, ki se preverja s koeficientom razpoložljivosti.

(14) V povabilu k oddaji ponudb je predvidena tudi naložitev sankcij, če elektrarna ne bo zgrajena pravočasno.

(15) Oddane ponudbe so razvrščene na podlagi naslednjih treh meril, ki so podrobno opisana v razpisnih pogojih povabila k oddaji ponudb:

(1) višina premije (v EUR/MW/leto), ki jo zahteva ponudnik, s 45-odstotno utežjo;

(2) datum začetka industrijskega obratovanja obrata s 25-odstotno utežjo, pri čemer je bila najvišja ocena dodeljena projektu z najzgodnejšim datumom začetka obratovanja; ter

(3) merilo „izbira lokacije in okolje“ s 30-odstotno utežjo.

2.2 **Cilj pomoči**

(16) Po mnenju francoskih organov je glavni cilj ukrepa zagotoviti zanesljivost oskrbe z električno energijo v Bretanji. Čeprav gre pri potrebah po električni energiji v Bretanji v glavnem za potrebe po moči (MW), obstajajo tudi potrebe po energiji (MWh [7]). Zato je treba zgraditi napravo, ki bo v Bretanji obratovala več tisoč ur na leto in ne samo v urah konične porabe kot plinska turbina. Elektrarna s kombiniranim ciklom na plin, ki deluje po načelu reakcijskega motorja, lahko začne proizvajati električno energijo že v nekaj minutah. Ta tehnologija je torej še zlasti primerna za to, da se ob koničnih obremenitvah že v nekaj urah uravnotežita proizvodnja in odjem. Nova naprava bi poleg zmogljivosti, razpoložljive ob konicah, zagotovila tudi jalovo moč tam, kjer je najučinkovitejša za ohranitev ravni napetosti v celotnem omrežju, in tako olajšala vključitev nestalnih obnovljivih virov energije v sistem (sistemske storitve).

(17) Iz teh razlogov so francoski organi menili, da je potreben dopolnilni proizvodni obrat, centraliziran v severozahodnem delu regije, ki bo obratoval v obdobjih velikega odjema in ne samo med zimsko konično porabo, povezano s skrajnimi temperaturami. Ta proizvodni obrat naj bi dopolnjeval krepitev omrežja in ukrepe na področju upravljanja energije.

(18) Cilj ukrepa je tudi znižati stroške za skupnost in vpliv na okolje. Pri razvrstitvi oddanih ponudb se tako upoštevajo zahtevana premija, okoljska ustreznost izbire lokacije ter kakovost in ustreznost spremljevalnih ukrepov (preprečitev, zmanjšanje ali izravnava negativnih učinkov na okolje) projekta in ukrepov, predvidenih za okoljsko spremljanje.

(19) Elektrarna, ki jo upravlja konzorcij Compagnie Electrique de Bretagne (v nadaljnjem besedilu: CEB), upravičenka ukrepa, bo zagotavljala storitve izravnave s tremi možnimi ukrepi. Prvič, z aktiviranjem primarne in sekundarne rezerve (sistemska storitev s samodejnim aktiviranjem) ter terciarne rezerve (izravnava z ročnim aktiviranjem). Drugič, upravljavec elektrarne, konzorcij CEB, bo moral imeti tehnične zmogljivosti za zagotavljanje sistemskih storitev. Tretjič, kar zadeva izravnalni mehanizem (terciarna rezerva), bo moral konzorcij CEB svojo razpoložljivo moč ponuditi družbi RTE (Réseau de Transport d'Electricité, družba za vzdrževanje in razvoj francoskega javnega omrežja za prenos električne energije visoke in zelo visoke napetosti, v nadaljnjem besedilu: RTE). To zagotavljanje razpoložljivosti zunaj pogodb o zagotavljanju rezerve bo plačano le v primeru aktiviranja izravnalnega mehanizma. Predvideno je, da bo naprava obratovala približno 3 000 ur/leto pri polni obremenitvi od datuma začetka obratovanja elektrarne. Glede na moč naprave (422 MW) bo ta obratovalni čas omogočil letno proizvodnjo električne energije v višini približno 1 250 GWh.

2.3 **Znesek pomoči**

(20) Višina premije, izplačane v okviru povabila k oddaji ponudb, bo največ 94 000 EUR/MW/leto v vrednosti na dan 31. novembra 2011. Premija se bo izplačevala 20 let in bo med trajanjem projekta indeksirana, da se bo upoštevalo gibanje stroškov obratovanja in vzdrževanja. Višina premije, izplačane v okviru povabila k oddaji ponudb, bo največ 40 milijonov EUR na leto.

[7] Vat (pri čemer MW pomeni milijon vatov) je enota za merjenje električne moči. MWh označuje proizvodnjo enega MW v eni uri.

(21) Premija se indeksira v višini 20 % na proizvodne cene, 20 % na stroške dela, 50 % na višino tarife za prenos po regionalnem omrežju, 5 % na stroške priključitve na električno omrežje in 5 % na stroške priključitve na plinsko omrežje.

(22) Francoski organi so pojasnili, da je znesek, ki ga je predlagal izbrani ponudnik, rezultat (i) spremenljivke vrednosti zmogljivosti, ki znaša [50 000–60 000] (*) EUR/MW/leto, in treh spremenljivk, povezanih z geografsko umeščenostjo projekta, in sicer: (ii) dodatnih stroškov, povezanih s prenosom plina, v višini [20 000–40 000] EUR/MW/leto, (iii) dodatnih stroškov, povezanih s priključitvijo, v višini 6 000 EUR/MW/leto in (iv) dodatnih stroškov, povezanih s posebnimi okoljskimi ukrepi, v višini 2 000 EUR/MW/leto.

(23) Spremenljivka vrednosti zmogljivosti ustreza znesku iz naslova dodatnih stroškov glede na predvideni datum začetka obratovanja naprave. Ponudniki so te dodatne stroške izračunali kot razliko med prihodki od prodaje energije na trgu in stroški, povezanimi s hitrim začetkom obratovanja elektrarne. Komisija CRE poudarja, da: „glede na trenutne razmere na trgu in stanje povpraševanja po električni energiji upravljanje elektrarne s kombiniranim ciklom na plin ekonomsko ni donosno. Tako bo verjetno še nekaj let. To torej pomeni, da bo imel ponudnik ob predčasnem začetku obratovanja naprave izpad dohodka, ki naj bi se pokril s to komponento premije“.

(24) Za oskrbo elektrarne je potreben nov plinovod v dolžini 111 km. Ocenjeni strošek tega projekta znaša približno 100 milijonov EUR, ki ga bo vnaprej financirala družba GRTgaz (francoska družba, ustanovljena leta 2005, ki upravlja prenosno omrežje zemeljskega plina v Franciji). Konzorcij CEB bo k njegovi donosnosti prispeval s plačevanjem tarife za prenos plina.

(25) Z zakonom št. 2010-1488 z dne 7. decembra 2010 o novi organizaciji trga električne energije (v nadaljnjem besedilu: zakon NOME) je bil uveden nov mehanizem zmogljivosti, namenjen zagotovitvi zanesljive oskrbe z električno energijo v Franciji ([8]). Naprava, izbrana na podlagi postopka zbiranja ponudb v Bretanji, naj bi bila del nacionalnega mehanizma zmogljivosti. Nadomestilo, ki ga bo elektrarna prejemala iz tega mehanizma, se bo po potrebi odštelo od premije, dejansko izplačane na podlagi povabila k oddaji ponudb.

2.4 **Trajanje**

(26) Premija se bo izplačevala 20 let od datuma začetka obratovanja naprave.

2.5 **Upravičenec(-i)**

(27) Minister za energijo je na podlagi mnenja komisije CRE izbral projekt v občini Landivisiau, ki ga upravlja Compagnie Electrique de Bretagne (v nadaljnjem besedilu: CEB), konzorcij družb Direct Energie in Siemens.

(28) Izbrani ponudnik je manj pomemben proizvajalec na francoskem proizvodnem trgu in v Bretanji nima drugih naprav za konvencionalno proizvodnjo.

(29) Naprava, ki jo je predlagal konzorcij CEB, ima 422 MW zajamčene moči. Ponudnik, izbran na podlagi povabila k oddaji ponudb, se je zavezal, da bo njegova naprava za proizvodnjo električne energije začela obratovati najpozneje […]. Francoski organi so v sporočilu z dne 5. oktobra 2016 opisali zamude pri projektu. Spremenjeni datum začetka obratovanja je predviden za […].

(30) Glede na podatke, ki jih je izbrani ponudnik predložil komisiji CRE, ni imel nobene druge pomoči, ki bi se kumulirala s pomočjo, dodeljeno v okviru povabila za oddajo ponudb, in je še vedno nima. Poleg tega se bo nadomestilo, ki ga bo elektrarna morebiti prejela na prihodnjem trgu zmogljivosti, odštelo od premije, izplačane na podlagi povabila k oddaji ponudb.

2.6 **Poslovni načrt, ki ga je poslal konzorcij CEB**

(31) Konzorcij CEB je v podkrepitev ponudbe, predložene francoskim organom, poslal poslovni načrt. Ta poslovni načrt izkazuje interno stopnjo donosnosti po plačilu davkov v višini [5–10] %. Glavne predpostavke pri tej donosnosti so: količina ur izkoriščenosti približno [3 000–6 500] ur na leto; začetna naložba v višini [400–500] milijonov EUR. Prihodki temeljijo po eni strani na premiji v višini […] EUR/MW/leto in po drugi strani na neto nadomestilu na podlagi pogodbe *tolling*, ki predstavlja povprečno nadomestilo v višini […] EUR na leto.

(*) Zaupen podatek.
([8]) Evropska komisija je francoski projekt mehanizma zmogljivosti odobrila 8. novembra 2016, pod številko SA.39621.

(32) Ta sporazum *tolling* je pogodba zasebnega prava, sklenjena med konzorcijem CEB in kupcem (t. i. *toller* kot druga pogodbena stranka, na primer družba EDF), ki določa, da bo slednji kupil določeno količino električne energije. Prihodki iz tega sporazuma *tolling* so bili določeni tako, da so se v poslovnem načrtu upoštevali pogoji, ki se jih je konzorcij CEB lahko nadejal ob povabilu k oddaji ponudb. Znesek pristojbine (tolling fee) je bil ocenjen na podlagi stohastičnega napovednega modela. Predpostavke v zvezi s to pogodbo temeljijo na energiji, proizvedeni v elektrarni, ki jo bo kupec (*toller*) prodal na trgu v začetnem znesku […] milijonov EUR/leto od marca 2017 do oktobra 2036. V zvezi z nadomestilom konzorciju CEB iz naslova pogodbe *tolling* je bila izvedena študija občutljivosti. Premija za zmogljivost se posodablja na podlagi indeksa pavšalne subvencije.

(33) Višina nadomestila iz naslova pogodbe *tolling* izraža stroške pretvorbe zemeljskega plina v električno energijo in uporabe naprav. Vključuje spremenljivi del, namenjen kritju nujnih stroškov obratovanja in vzdrževanja. Obsega tudi nespremenljivi del, namenjen kritju fiksnih obratovalnih stroškov ter stroškov financiranja in amortizacije. Pristojbina *tolling fee* je prav tako razdeljena na neindeksirani in indeksirani del. Indeksirani del je namenjen kritju fiksnih stroškov poslovanja. Neindeksirani del je namenjen kritju infrastrukturnih stroškov, kot so stroški financiranja projekta ali amortizacije izvedenih naložb. Nakup zemeljskega plina ni modeliran zaradi obstoja pogodbe *tolling*. V poslovnem načrtu je neposredno upoštevan povprečni dobiček iz poslovanja, predviden glede na življenjsko dobo projekta.

(34) V poslovnem načrtu je predvideno tudi posodabljanje različnih predpostavk med trajanjem projekta: indeksa stroškov dela, indeksa proizvodnih cen in končnih stroškov priključitve na omrežje. To posodabljanje je upravičeno zaradi trajanja poslovnega načrta, ki obsega [15–20] let. Posodablja se tudi premija za zmogljivost, dodeljena operaterju, da bi se mu povrnila naložba. Ta premija se spreminja glede na dejansko razpoložljivost elektrarne. Fiksna premija je odvisna od koeficienta razpoložljivosti elektrarne. Sodelovanje v mehanizmu zmogljivosti, ki presega ponovno uravnoteženje, v poslovnem načrtu ni predvideno. Če bi se tako sodelovanje uresničilo, bi se nadomestilo na njegovi podlagi odštelo od zneska premije.

(35) Fiksni stroški dobave plina so ocenjeni na [10–20] milijonov EUR na leto.

(36) Spremenljivi stroški obratovanja in vzdrževanja so produkt spremenljivih stroškov obratovanja in števila ur obratovanja. Stroške obratovanja in vzdrževanja bo kupec (*toller*) plačal konzorciju CEB.

(37) Študija občutljivosti je bila izvedena tudi na podlagi drugih predpostavk, kot so inflacija ali stroški plač.

(38) Priključitev na omrežje bo financiral konzorcij CEB, izvedli pa ga bosta družbi RTE in GRTgaz. Ti stroški priključitve so ocenjeni na [30–40] milijonov EUR oziroma [20–30] milijonov EUR.

(39) Glede na uporabljene predpostavke bodo ob koncu poslovnega načrta stroški odprodaje obstoječe opreme izravnani s stroški razgradnje, tako da bo končna vrednost obrata nična.

(40) Upoštevan je promet, ki izhaja iz izravnalnih dejavnosti. Predpostavke pri vrednotenju so opisali francoski organi ([9]). Ta prihodek predstavlja manj kot 1,5 % vseh pričakovanih prihodkov.

(41) Francija v sporočilu z dne 5. oktobra 2016 pojasnjuje, da bi se lahko dela na gradbišču začela […], pri čemer je datum začetka industrijskega obratovanja […].

3. **OPIS RAZLOGOV ZA ZAČETEK POSTOPKA**

3.1 **Analiza obstoja pomoči**

(42) Komisija je menila, da je merilo pripisljivosti iz člena 107 PDEU izpolnjeno. V obravnavani zadevi je ukrep po eni strani mogoče pripisati državi, ker je povabilo k oddaji ponudb objavil minister za energijo, ki je tudi izbral projekt. Po drugi strani pa se bo nadomestilo, izplačano izbranemu ponudniku, odražalo v maloprodajnih cenah

([9]) Sporočilo francoskih organov z dne 5. oktobra 2016.

prek prispevka javni službi za električno energijo (Contribution au Service Public de l'Electricité (v nadaljnjem besedilu: CSPE). Komisija pa je v sklepu o državni pomoči SA.36511 (2014/C) ugotovila, da se prispevek CSPE šteje za državno sredstvo, saj gre za „dajatev, ki jo je naložila država, pobira in upravlja pa jo subjekt, ki ga je država imenovala za upravljanje sheme pomoči v skladu s pravili, ki jih je določila“ ([10]).

(43) Francoski organi so v zvezi z obstojem prednosti za podjetja menili, da to merilo ni izpolnjeno, ker so bila v povabilu k oddaji ponudb upoštevana merila iz sodne prakse v zadevi Altmark ([11]).

(44) Vendar je Komisija menila, da merila iz sodne prakse v zadevi Altmark niso bila upoštevana. Da se javna služba ne šteje za državno pomoč, morajo biti izpolnjena naslednja štiri kumulativna merila: (i) upravičeno podjetje mora biti pooblaščeno za izvajanje obveznosti javne službe in te obveznosti morajo biti jasno opredeljene; (ii) parametri, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti vnaprej objektivno in pregledno določeni; (iii) nadomestilo ne sme presegati tistega, kar je potrebno za pokritje vseh ali dela stroškov, nastalih pri izvajanju obveznosti javne službe, ob upoštevanju s tem povezanih prihodkov in primernega dobička; (iv) kadar podjetje, ki so mu naložene obveznosti javne službe, ni izbrano s postopkom oddaje javnih naročil, je treba raven potrebnega nadomestila opredeliti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno podjetje imelo ob upoštevanju s tem povezanih prihodkov in primernega dobička za izvajanje teh obveznosti. Čeprav je Komisija menila, da je drugo merilo upoštevano, pa je nasprotno izrazila naslednje pomisleke glede naslednjih treh meril:

(1) v zvezi s prvim merilom (obstoj storitve splošnega gospodarskega pomena in jasno opredeljenega pooblastila) je dvomila, da bi bilo mogoče postavitev in upravljanje elektrarne v občini Landivisiau opredeliti za storitev splošnega gospodarskega pomena, prvič, ker niso bili predloženi dokazi o težavah z zanesljivostjo dobave električne energije v Bretanji v preteklosti in, drugič, ker države članice posebnih obveznosti javne službe ne morejo dodati storitvam, ki se že izvajajo ali bi jih lahko v razmerah, združljivih s splošnim interesom, zadovoljivo izvajala podjetja, ki delujejo v običajnih tržnih razmerah: v obravnavani zadevi bi podjetja, ki dejavnosti opravljajo v običajnih tržnih razmerah, lahko zagotovila potrebno zmogljivost za zagotovitev zanesljive oskrbe v Bretanji, če francoski predpisi ne bi preprečevali, da se s cenami električne energije dajejo ustrezni signali za spodbujanje naložb v zmogljivost v regiji. Tretjič, ukrep je poleg tega diskriminatoren do drugih tehnologij, saj se nanaša izključno na tehnologijo kombiniranega cikla na plin. Ukrep torej ni nevtralen s tehnološkega vidika ([12]). Četrtič, ukrep ni sorazmeren, saj francoski organi potrebe po proizvodnem obratu z močjo 450 MW niso potrdili s podrobno analizo potreb po dodatni zmogljivosti v regiji ([13]). In končno, dolgoročno bi lahko povabilo k oddaji ponudb še zaostrilo težave z zanesljivostjo oskrbe: najprej s tem, ko bi trg električne energije zaprlo za vlagatelje, ki ne prejemajo državne pomoči, dalje s tem, ko ne bi rešilo strukturne težave denarnega primanjkljaja ([14]) za proizvajalca ali bi jo celo poslabšalo, in nazadnje s tem, ko bi zmanjšalo možnosti za razvoj drugih tehnologij.

(2) Komisija je v zvezi s tretjim merilom (čezmerno nadomestilo) izrazila dvome glede neobstoja čezmernega nadomestila, pri čemer je po eni strani upoštevala neobstoj mehanizma za vračanje sredstev glede na prihodnje tržne razmere in po drugi strani podrobne pogoje povabila k oddaji ponudb, ki ne varujejo pred tveganjem čezmernega nadomestila.

(3) Komisija v zvezi s četrtim merilom (izbira najcenejšega ponudnika) dvomi, da je povabilo k oddaji ponudb omogočilo izbiro ponudnika, ki bi lahko te storitve opravljal z najnižjimi stroški za skupnost, ker so bila merila preveč omejevalna, da bi omogočala pravo izbiro ponudnika storitev: možnost izključno tehnologije kombiniranega cikla na plin, ki ni nujno najcenejša, znesek premije, ponderiran v višini 45 %, preveč

([10]) Sklep Komisije C (2014) 1315 final z dne 27. marca 2014, zadeva SA.36511 (2014/C) (ex 2013/NN) – Francija – Mehanizem podpore za energijo iz obnovljivih virov in omejitev višine dajatve CSPE.

([11]) Sodba Sodišča Evropske unije z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (C-280/00).

([12]) Kot je navedeno v členu 3(2) Direktive 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 55).

([13]) Člen 3(2) Direktive 2009/72/ES; sodba z dne 21. decembra 2011, v zadevi Enel Produzione SpA contre Autorita per l'energia elettrica e il gas (C-242/10, točka 42); sodba z dne 20. aprila 2010 v zadevi Federutility in drugi (C-265/08, točka 33).

([14]) Razmere, v katerih se trg na preveliko povpraševanje glede na razpoložljivo zmogljivost ne odzove s povečanjem zmogljivosti.

omejeno geografsko območje, izbirna merila, ki prispevajo k drugim delom dogovora PEB, kot so okoljska merila, ki ne pripomorejo k izbiri ponudbe, najcenejše za skupnost.

(45) Ker je Komisija dvomila, da ukrep upošteva pogoje iz sodne prakse v zadevi *Altmark*, je v predhodni analizi ocenila, da bi lahko ukrep dajal prednost izbranemu ponudniku v okviru povabila k oddaji ponudb, pri čemer je ta prednost selektivna, saj je dodeljena enemu samemu podjetju, konzorciju CEB.

(46) V zvezi z učinkom na konkurenco in vplivom na trgovino je Komisija menila, da bi ukrep lahko vplival na trgovino in konkurenco, ker bo izbrani ponudnik, ki mu bo dodeljena prednost na podlagi ukrepa, tekmoval z drugimi obrati za proizvodnjo električne energije in drugimi ponudniki zmogljivosti na trgih, odprtih za konkurenco (trg za prodajo električne energije, izravnalni mehanizem).

3.2 **Analiza združljivosti**

3.2.1 *Pravni okvir*

(47) Komisija je v sklepu o začetku postopka menila, da je treba ukrep presojati glede na člen 107 PDEU, če bi se potrdili njeni dvomi glede izpolnjevanja vseh meril iz sodne prakse v zadevi *Altmark*. Ukrep bi bilo torej treba analizirati z vidika smernic Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2014 (v nadaljnjem besedilu: smernice) ([15]), ki določajo pogoje, pod katerimi se lahko pomoč za energijo šteje za združljivo z notranjim trgom na podlagi člena 107 PDEU.

(48) Podredno je Komisija navedla, da če njeni dvomi glede opredelitve obveznosti javne službe ne bi bili potrjeni, bi se uporabil preizkus združljivosti ob upoštevanju Sporočila Komisije o okviru Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (2011).

3.2.2 *Ocena združljivosti*

(49) Komisija je v zvezi s ciljem skupnega interesa dvomila, da ukrep prispeva k izpolnitvi skupnega cilja, ki je zagotoviti zanesljivo oskrbo z električno energijo: po eni strani se cilj ukrepa ne zdi dovolj jasno opredeljen (splošno pomanjkanje zmogljivosti, konične obremenitve), po drugi strani pa se z ukrepom ne bi nujno srednjeročno odpravile neučinkovitosti predpisov in trga, ki trenutno ovirajo zadostno raven naložb v Bretanji.

(50) Nujnost ukrepa ni bila zadostno dokazana, ker ni bilo zadovoljivo količinsko opredeljeno pomanjkanje zmogljivosti na vrhuncu sezone ali ob konicah. O nujnosti ukrepa bi bilo mogoče podvomiti tudi zaradi možnosti uvedbe ustreznih lokalnih cen, ki bi dajale cenovne signale za spodbuditev naložb, ne da bi bila potrebna pomoč.

(51) Komisija ni bila prepričana o ustreznosti ukrepa. Po eni strani se zdi, da francoski organi niso zadostno proučili alternativnih ukrepov (razdrobitev tarifnega območja, pametni števci, krepitev omrežja za distribucijo električne energije). Po drugi strani dvome vzbuja tudi omejevalnost ukrepa glede vrste ponudnikov zmogljivosti, ki lahko sodelujejo pri povabilu za oddajo ponudb (povabilo k oddaji ponudb je omejeno na eno samo vrsto tehnologije – plinske turbine s kombiniranim ciklom). In končno, ukrep ni spodbujal uporabe izravnave povpraševanja.

(52) Komisija je dvomila tudi o sorazmernosti: omejevalna narava povabila k oddaji ponudb bi lahko konkurentom preprečevala sodelovanje pri njem, s čimer bi bilo mogoče znižati znesek pomoči. Poleg tega ukrep ni predvideval mehanizma za vračanje sredstev v primeru nepričakovanih dobičkov.

(53) In končno, Komisija je dvomila, da bi se lahko z ukrepom preprečili neželeni negativni učinki na konkurenco in trgovino med državami članicami. Prvič, ukrep ni bil nevtralen s tehnološkega vidika. Izključeval je namreč ukrepe, s katerimi bi bilo prav tako mogoče rešiti težave z zadostnostjo zmogljivosti: izravnave, povezovalni daljnovodi, rešitve shranjevanja, pa tudi druge tehnologije (plinske turbine). Drugič, glede na možnost družbe

([15]) Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 (UL C 200, 28.6.2014, str. 1).

Direct Energie, da energijo, proizvedeno v družbi EDF, prodaja po 5-odstotni diskontni stopnji, namesto da jo trži sama, je Komisija imela pomisleke, da bi se lahko okrepil položaj družbe EDF na trgu dobave energije.

4. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI**

(54) Komisija je v obdobju posvetovanja o sklepu o začetku postopka od zainteresiranih strani, ki niso francoska država, prejela 58 odgovorov. Ti različni odgovori so v nadaljevanju razvrščeni tematsko. Obravnavani bodo pri oceni ukrepa.

4.1 **Analiza združljivosti**

4.1.1 *Skupni interes*

(55) 39 zainteresiranih strani meni, da francoski organi precenjujejo nevarnost prekinitve dobave električne energije. Teh prekinitev dobav namreč ni bilo niti v obdobju izjemno hudega mraza leta 2012. Prekinitve dobav, do katerih je morda prišlo na bretonskem ozemlju, so povzročili zunanji dejavniki, ki niso povezani z delovanjem omrežja (npr. padla drevesa). Med zadnjo znano resno okvaro v Franciji, ki je bila leta 1978, so tri četrtine države za nekaj ur ostale brez električne energije, vendar se tak primer ni nikoli ponovil, saj je družba RTE sprejela potrebne ukrepe, da se tovrstni dogodek ne bi ponovil.

(56) Nasprotno pa je v drugih pripombah zainteresiranih strani poudarjena združljivost ukrepa s ciljem skupnega interesa. Kakih 20 med njimi jih meni, da zanesljivost oskrbe v Bretanji ni učinkovita. Bretanja ima poleg posebne geografske lege na skrajnem koncu omrežja tudi skromno lokalno proizvodnjo električne energije, s katero pokrije zgolj 13,3 % odjema ([16]). Prav tako v njenem proizvodnem parku primanjkuje elektrarn za proizvodnjo pri osnovni obremenitvi, s katerimi bi se lahko samostojno pokrilo povpraševanje, kar naj bi upravičevalo postavitev elektrarne s kombiniranim ciklom. Čeprav se v regiji povečuje proizvodnja energije iz obnovljivih virov, pa je zaradi nestalnosti teh virov namreč potrebna postavitev elektrarne za proizvodnjo pri osnovni obremenitvi, da bi se nadoknadilo morebitno pomanjkanje zmogljivosti ob koničnih obremenitvah.

4.1.2 *Nujnost ukrepa*

4.1.2.1 Krepitev omrežja

(57) Nekatere zainteresirane strani trdijo, da ukrep ni nujen zaradi slabega dimenzioniranja omrežja v regiji. 225-kilovoltni daljnovodi na severu Bretanje so močno prezasedeni. Več zainteresiranih strani zato meni, da bi s prihodnjo izgradnjo 225-kilovoltnega podzemnega električnega daljnovoda, ki bi povezoval transformatorske postaje Calan (Morbihan), Mûr-de-Bretagne in Plaine-Haute (Côtes d'Armor), zagotovili zanesljivo oskrbo z električno energijo v Bretanji, saj bi omogočili uvoz dodatnih 700 MW v Bretanjo in olajšali ustrezno dobavo električne energije iz naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov v regiji (na kopnem in morju). Z njegovim začetkom uporabe, načrtovanim za november 2017, bo dokončano bretonsko električno omrežje, tako da bo zagotovljena trajna oskrba severnega in osrednjega dela Bretanje.

(58) Ugotavljajo, da so tudi druge francoske regije uvoznice električne energije: Ile de France, Bourgogne-Franche-Comté ter v manjši meri Pays de la Loire in regija Provence-Alpes-Côte d'Azur (v nadaljnjem besedilu: PACA). V teh regijah so imele naložbe v krepitev omrežja prednost pred postavitvijo nove proizvodne elektrarne. Na primer, regija PACA se je odločila za vzpostavitev varovalne mreže, ki jo sestavljajo trije 225-kilovoltni podzemni električni daljnovodi, kar ji danes omogoča tako zmogljivo in zanesljivo oskrbo z električno energijo, kot jo ima preostali del Francije ([17]).

(59) Zato več zainteresiranih strani predlaga „omrežno“ rešitev: ocenjujejo, da bi podvojitev daljnovoda Plaine Haute-Domloup na 400 kV ali okrepitev 225-kilovoltnega daljnovoda omogočila povečanje prenosne zmogljivosti in torej dovolj velik uvoz električne energije, da bi bila zagotovljena zanesljivost oskrbe. V zvezi z zadnjo možnostjo ENGIE opozarja, da bi podvojitev daljnovoda na 400 kV zagotovila dodatno prenosno zmogljivost, ki bi celo dolgoročno precej presegala nujno potrebno, tako da naložba ni upravičena. Okrepitev 225-kilovoltnega daljnovoda bi bolj ustrezala dejanskim potrebam, vendar bi bilo posledično treba podaljšati omrežje.

([16]) RTE, Elektroenergetska bilanca Bretanje, 2014.
([17]) Glej: http://www.rte-france.com/fr/projet/filet-de-securite-paca-pour-une-securisation-electrique-durable-de-la-region.

4.1.2.2 Gibanje povpraševanja

(60) Več strank meni, da glede na gibanje povpraševanja ukrep ni nujen za dosego cilja zanesljivosti oskrbe.

(1) Pri tem se najprej opirajo na poročilo družbe RTE iz leta 2014, glede na katero se toplotna občutljivost zmanjšuje. Tako se je leta 2014 v Bretanji odjem povečal za 150 MW, ko se je temperatura znižala za eno stopinjo. Pred tem je to povečanje znašalo 200 MW na izgubljeno stopinjo.

(2) Dalje, 16 zainteresiranih strani pričakuje zmanjšanje odjema zaradi uvedbe pametnih števcev in začetka izvajanja pobude Ecowatt. Ta pobuda državljanom, ki to želijo, omogoča, da so obveščeni o napetosti v omrežju, da lahko posledično zmanjšajo porabo električne energije.

(3) Zainteresirane strani menijo, da bi se moralo z izboljšanjem energetske učinkovitosti stavb gibanje povpraševanja ustaliti na ravni obvladovanja večjega povpraševanja, kar razkriva, da ukrep ni nujen.

(61) Nekatere zainteresirane strani, ki podpirajo projekt, pa se po drugi strani opirajo na napovedano demografsko rast v Bretanji, kar skupaj z veliko toplotno občutljivostjo upravičuje nujnost ukrepa, da bi se odzvali na pričakovano povečanje povpraševanja.

4.1.2.3 Gibanje obsega proizvodnje

(62) Nekatere zainteresirane strani ocenjujejo, da glede na gibanje obsega proizvodnje ukrep ni nujen:

(1) Nasprotniki projekta najprej upoštevajo dejstvo, da so že bile izvedene naložbe za podaljšanje življenjske dobe obratov v občinah Brennilis in Dirinon, pri čemer datum zaprtja ni več določen za leto 2017, temveč za leto 2023. Pet zainteresiranih strani zato meni, da raven proizvodnje obstoječih plinskih turbin zadostuje za pokritje konične porabe in izognitev splošnemu padcu napetosti (*blackout*). 10 zainteresiranih strani polega tega navaja, da sta ta obrata kronično premalo izkoriščena, tako da je pomoč za izgradnjo novega proizvodnega obrata nepotrebna. Na primer, združenje Consommation, Logement et Cadre de Vie trdi, da plinski turbini v občinah Brennilis in Dirinon obratujeta le od nekaj deset ur (približno 70 ur v letu 2012) do nekaj sto ur (približno 265 ur v letu 2010).

(2) ENGIE dalje meni, da bi plinska turbina družbe SPEM Pointe, ki ima na podlagi povabila k oddaji ponudb sklenjene pogodbe za hitro in dodatno rezervno zmogljivost z družbo RTE v višini 25 000 EUR/MW/leto, ponujala številne prednosti v primerjavi z novo napravo, kot so nizka nakupna cena plinske turbine in že amortizirani stroški priključitve na električno omrežje. Podjetje tako navaja, da je premija, ki jo je družba RTE določila v okviru teh povabil k oddaji ponudb, nižja od letne premije v višini 40 milijonov EUR, ki se zahteva za projekt postavitve elektrarne s kombiniranim ciklom na plin, to je 94 000 EUR/MW/leto.

(3) In končno, zainteresirane strani omenjajo možnost, da regija električno energijo „uvozi“. Nasprotniki projekta menijo, da bi lahko regija potrebno električno energijo dejansko dobila iz sosednjih regij, zlasti iz proizvodne elektrarne s plinsko turbino v Cordemaisu.

(63) Nasprotno pa 20 zainteresiranih strani meni, da je izvedba ukrepa upravičena glede na gibanje obsega proizvodnje. Pet zainteresiranih strani, ki projekt podpirajo, namreč navaja, da sta trenutno edini proizvodni elektrarni v Bretanji plinski turbini v Brennilisu in Dirinonu. Menijo, da je ukrep še toliko nujnejši, ker se plinski turbini bližata koncu življenjske dobe, saj bosta obratovali najpozneje do leta 2023. Zaradi njunega načrtovanega zaprtja je torej treba dovolj zgodaj predvideti nadomestno možnost. Tri zainteresirane strani, ki podpirajo izgradnjo elektrarne s kombiniranim ciklom na plin, namreč opozarjajo, da naj bi te gorivne turbine zaradi okoljskih razlogov prenehale obratovati najpozneje leta 2023 in da gre torej lahko le za kratkoročno rešitev, ki ne bo zadostovala za dosego cilja zagotovitve zanesljive oskrbe v regiji.

4.1.3 *Ustreznost ukrepa*

(64) Več zainteresiranih strani zanika ustreznost ukrepa:

(1) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 61, nasprotniki projekta menijo, da je projekt preobsežen glede na dejanske potrebe po odjemu v Bretanji. Konični odjem je za skrajni konec departmaja Finistère ocenjen na 200 MW v obdobju 200–400 ur na leto. Projekt, ki ga načrtujeta država in regionalni svet – 450 MW za več kot 3 000 ur na leto –, naj bi bil torej preobsežen.

(2) Poleg tega je glede na analize družbe RTE ([18]), na katere se sklicujejo nekateri nasprotniki projekta, znižanje stopnje rasti povpraševanja po energiji mogoče utemeljiti s strukturnimi vzroki (počasnejša rast prebivalstva, vpliv gospodarske krize in ukrepi za energijsko učinkovitost). Po njihovem mnenju bi bilo treba dogovor PEB spremeniti, da bi se upoštevali ti dejavniki. Stopnja konične obremenitve je od leta 2009 dokaj stabilna in se je leta 2014 celo znižala. Poleg tega se zmanjšuje toplotna občutljivost (kot je pojasnjeno v oddelku 4.1.2.2), tako da bi se moral samodejno zmanjšati konični odjem. To je bilo obrazloženo že v uvodni izjavi 60(1).

(3) Nazadnje navajajo, da bi bili drugi projekti dolgoročno ustreznejši za rešitev težav z zanesljivostjo oskrbe v Bretanji, na primer projekt povezovalnega daljnovoda z Irsko ali izgradnja črpalne hidroelektrarne (v nadaljnjem besedilu: ČHE). Prvi projekt bo omogočil dolgoročno oskrbo regije z električno energijo in uresničuje cilje notranjega trga z energijo. Tudi projekt ČHE v Guerdélanu bi lahko po mnenju dveh zainteresiranih strani rešil težavo s pomanjkanjem energije ob koničnem odjemu.

(65) Podporniki projekta trdijo naslednje:

(1) Več zainteresiranih strani najprej poudarja koristi odločitve za proizvodni obrat s kombiniranim ciklom na plin. Ta po njihovem mnenju ponuja boljši izkoristek in stabilnejšo proizvodnjo kot obrati, ki izkoriščajo obnovljive vire energije. Po mnenju več zainteresiranih strani pomeni najboljši kompromis med učinkovitostjo in vplivi na okolje.

(2) Čeprav nekatere zainteresirane strani poudarjajo koristi razvoja soproizvodnje toplote in električne energije, možnosti takih obratov ostajajo omejene (v višini 150 MW), zato bi bilo treba povečati število novih proizvodnih elektrarn in postopkov priključitve na omrežje. Nasprotno pa bi se s postavitvijo novega proizvodnega obrata s kombiniranim ciklom na plin bistveno zmanjšala potreba po krepitvi omrežja (razlogi za to so med drugim navedeni v uvodni izjavi 78).

(3) Poleg tega številni terminali za utekočinjeni zemeljski plin v Franciji, zlasti postavitev novega obrata v Dunkerqueu, ki ga je spodbudila možnost vlagateljev, da se jim prizna izjema od načela dostopa tretjih oseb do omrežja, zagotavljajo zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom, ki je potrebna za dobro obratovanje elektrarne. Sedanji in prihodnji vlagatelji bi bili torej izenačeni.

4.1.4 *Spodbujevalni učinek*

(66) V skladu z oddelkom 3.2.4 smernic ima ukrep spodbujevalni učinek, če upravičenca spodbuja k spremembi ravnanja, da bi se izboljšalo delovanje trga z energijo. Te spremembe ravnanja naj ne bi bilo brez pomoči.

(67) ENGIE meni, da je spodbujevalni učinek ukrepa negativen. Premija daje negativen ekonomski signal na trgu električne energije v Franciji, saj elektrarno spodbuja k proizvodnji, ki presega dejanske potrebe trga, in s tem izriva druge akterje na trgu.

4.1.5 *Sorazmernost*

(68) Neobstoj sorazmernosti poudarja več zainteresiranih strani:

(1) Najprej opozarjajo na višino pomoči, ki je po njihovem mnenju nesorazmerna in bi lahko privedla do previsokega nadomestila za elektrarno: prvič, projekt naj bi postal dobičkonosen po petih letih, medtem ko se bo premija izplačevala 20 let. Drugič, družba Direct Energie bo lahko električno energijo prodajala na trgu, ta dodatni prihodek pa se ob pripravi povabila k oddaji ponudb ni upošteval. Tretjič, v študiji, ki jo je predložil ENGIE, je poudarjena popolna nesorazmernost fiksne premije, ki jo zahteva konzorcij CEB. Subvencija v višini 20 milijonov EUR na leto v 20 letih bi namreč zadostovala za zagotovitev donosnosti elektrarne s kombiniranim ciklom na plin v Franciji. Premija za zmogljivost (brez priključitve na plinsko in električno omrežje), ki jo prejema elektrarna v občini Landivisiau, naj bi znašala 73 000 EUR/MW/na leto pred zvišanjem, tako da bi elektrarna v Landivisiauu 20 let prejemala 31 milijonov EUR na leto, kar je precej več od potrebnih 20 milijonov EUR na leto.

(2) Poleg tega več zainteresiranih strani dvomi o načinu financiranja s prispevkom javni službi za električno energijo (CSPE), ki je po njihovem mnenju nezakonit. Francoski organi namreč predvidevajo, da se bo nadomestilo, izplačano izbranemu ponudniku, prek prispevka CSPE odražalo v maloprodajnih cenah

([18]) RTE, Elektroenergetska bilanca Bretanje, 2014.

električne energije. Več zainteresiranih strani meni, da je financiranje s prispevkom CSPE nezakonito. Po njihovem mnenju financiranje proizvodne elektrarne s kombiniranim ciklom na plin ni eden od ciljev prispevka CSPE, določenega z zakonom št. 2003-8 z dne 3. januarja 2003, zlasti ker je prispevek CSPE namenjen predvsem spodbujanju obnovljivih virov energije, kar izključuje elektrarno, na katero se nanaša ukrep.

(69) Poleg tega ENGIE poudarja, da projekt v Landivisiauu prejema premijo za priključitev na plinsko omrežje, ki znaša med 40 000 EUR/MW/leto in 50 000 EUR/MW/leto, s čimer naj bi se povrnila naložba za povečanje dobave zemeljskega plina višje v dobavni verigi v višini 100 milijonov EUR. To nadomestilo naj bi povzročilo interno stopnjo donosnosti projekta v višini 9,8 % (ob predpostavki 40 000 EUR/MW/leto brez zvišanja tarife) in 16,5 % (ob predpostavki 50 000 EUR/MW/leto z zvišanjem tarife). ENGIE meni, da bi bila taka stopnja nadomestila zelo visoka v primerjavi z zelo majhnim tveganjem, ki bi ga prevzel konzorcij CEB, saj je premija za priključitev na plinsko omrežje prihodek, za katerega jamči francoska država, brez drugih tveganj, kot je tveganje v zvezi z razpoložljivostjo elektrarne s kombiniranim ciklom na plin v Landivisiauu. Za primerjavo, v okviru povabila k oddaji ponudb, ki se je nanašalo na vetrne elektrarne na morju v celinski Franciji, donosnost priključitve družbe RTE ne sme preseči 7,25-odstotne stopnje donosnosti pred plačilom davkov (kar je 5,5-odstotna stopnja po plačilu davkov). Donosnost projekta v Landivisiauu, ki po plačilu davkov znaša med 9,8 % in 16,5 %, tako precej presega ta pragova ([19]). Premija za priključitev na plinsko omrežje v višini 23 000 EUR/MW/leto brez zvišanja, bi po mnenju ENGIE zadostovala za zagotovitev 7,25-odstotne stopnje donosnosti pred plačilom davkov.

4.1.6 *Učinek na konkurenco in trgovino med državami članicami*

(70) Zainteresirane strani učinek na konkurenco razlagajo z dveh vidikov. Nasprotujejo si glede učinka pomoči na obstoječo konkurenco med proizvajalci na eni strani in med tehnologijami, ki se uporabljajo na račun virov energije, ki najmanj onesnažujejo, na drugi.

(71) ENGIE v zvezi z morebitnim učinkom izkrivljanja konkurence meni, da bo pomoč prispevala h krepitvi prevladujočega položaja družbe EDF.

(72) Komisija je v sklepu o začetku postopka opozorila, da se v skladu s smernicami z načrtovanim ukrepom pomoči ne sme neupravičeno krepiti prevladujoč položaj prvotnega operaterja na trgu. Komisija je tako opozorila, da so v Franciji „trgi proizvodnje in dobave električne energije močno skoncentrirani, na njih pa prevladuje prvotni operater EDF, ki trenutno obvladuje približno 85 % maloprodajnega trga in več kot 90 % trga proizvodnje električne energije“ ([19]). Dodatno doplačilo, namenjeno kritju primanjkljaja donosnosti elektrarne s kombiniranim ciklom, bi namreč v Franciji povzročilo izkrivljanje konkurence v škodo obstoječega proizvodnega parka s kombiniranim ciklom, ki pa ne prejema nobene subvencije. To izkrivljanje bi poleg tega pri vstopu na trg oviralo nove proizvajalce, ki ne bodo mogli sami vnaprej kriti stroškov obratovanja elektrarn. Ker bo načrtovano povabilo k oddaji ponudb odvračalo od morebitnih odločitev za naložbe na trgu električne energije, ne bo omogočilo učinkovite rešitve za ugotovljeno nedelovanje trga, temveč bo zlasti utrdilo prevladujoči položaj družbe EDF, edinega proizvajalca, ki se lahko izogne začasni zaustavitvi obratovanja svojih naprav kljub neizogibnemu znižanju njihove donosnosti v prihodnje. Poleg tega ENGIE meni, da bo lahko družba EDF z opcijskim mehanizmom za nakup električne energije, ki ji je naložen, zgolj okrepila svoj prevladujoč položaj. To bo torej konzorcij CEB spodbudilo k prodaji proizvedene električne energije prvotnemu operaterju in ne drugim operaterjem na trgu.

(73) Nasprotno pa več zainteresiranih strani poudarja dejstvo, da bo vpliv ukrepa na konkurenco omejen, ker ima koristi od ukrepa družba Direct Energie, alternativni dobavitelj, ki ima v Franciji majhen tržni delež.

(74) Kar zadeva učinek izkrivljanja, ki bi ga lahko ukrep imel na vrsto uporabljene tehnologije, več zainteresiranih strani graja izbiro tehnologije v okviru povabila k oddaji ponudb, ker pomeni, da se subvencionira proizvodna elektrarna, ki onesnažuje, kar bi lahko škodovalo razvoju energije iz obnovljivih virov.

5. **PRIPOMBE FRANCIJE**

5.1 **Odgovor na sklep o začetku postopka**

(75) Odgovori francoskih organov na sklep o začetku postopka z dne 17. decembra 2016 se nanašajo na opredelitev storitve splošnega gospodarskega pomena in na združljivost ukrepa s smernicami.

([19]) Sklep Evropske komisije o začetku postopka z dne 13. novembra 2015, SA.40454 (2015/C) (ex 2015/N), uvodna izjava 137.

5.1.1 *Opredelitev storitve splošnega gospodarskega pomena*

5.1.1.1 Prvo merilo: cilj storitve splošnega gospodarskega pomena

(76) Francija opozarja, da je bila grožnja za zanesljivost oskrbe v Bretanji jasno ugotovljena v poročilih o nadzoru nad ravnotežjem med ponudbo in povpraševanjem, v svojih napovedih bilance stanja glede ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem pa jo je opredelil tudi operater omrežja ([20]). Ta tveganja so potrjena kljub preteklim neujemanjem med študijami zadostnosti in dejanskim stanjem.

(77) Po navedbah francoskih organov ima Bretanja po eni strani velik primanjkljaj zmogljivosti, zato mora velik del svoje električne energije uvažati iz drugih regij. Po drugi strani se odjem električne energije v Bretanji zaradi demografskega razcveta povečuje precej hitreje od francoskega odjema, zato je regionalni odjem občutljivejši na obdobja hudega mraza.

(78) Poleg tega ima Bretanja kot polotok omejene možnosti za dobavo električne energije, po trditvah francoskih organov pa je zato slabša tudi napetost v omrežju. Napetost je eden od glavnih dejavnikov, ki vplivajo na varnost elektroenergetskega sistema. Ker dobava električne energije v Bretanjo poteka na veliki razdalji (iz doline Loare in estuarija reke Loare), prenos toka po daljnovodu povzroča padec napetosti, saj je ta na skrajnem koncu omrežja nižja kot pri izvoru, kar ima več posledic: naraščanje izgub pri prenosu, poslabšanje kakovosti lokalnega valovanja.

(79) Francoski organi poleg tega poudarjajo pomanjkljivosti, ki vplivajo na upravljavske in naložbene odločitve ter na trg električne energije v Franciji in Bretanji: neobstoj sistema merjenja, ki bi omogočal krmiljenje odjema v realnem času; neobstoj različnih cenovnih območij, na katerih bi se lahko upoštevale omrežne omejitve; nezadostni cenovni signali, da bi zasebne vlagatelje spodbudili k diverzifikaciji oskrbe z električno energijo; tveganja, ki lahko vplivajo na pogoje financiranja zasebnih naložb. Poleg tega uvedba tržnega območja v Bretanji po mnenju francoskih organov ne bi upoštevala običajnih tržnih razmer, saj ne bi dajala konkretnih cenovnih signalov zasebnim vlagateljem na območjih, kjer so potrebe glede napetosti najizrazitejše.

(80) Francija navaja, da je obveznost nediskriminacije upoštevana, saj se ta po trditvah francoskih organov ne nanaša na tehnologije, ampak na podjetja.

(81) V zvezi z dimenzioniranjem zmogljivosti francoski organi opozarjajo, da se bo primanjkljaj zmogljivosti še poslabšal zaradi predčasnega prenehanja obratovanja plinskih turbin v Brennilisu in Dirinonu (320 MW) ter omejitve zmogljivosti v obratu v Cordemaisu (1 400 MW za oba bloka) iz okoljskih razlogov. Primanjkljaj je bil ocenjen na 200–600 MW v obdobju 2017–2020. Zagotovo bosta prenehali obratovati najpozneje v letu 2023.

(82) Francoski organi menijo, da povabilo k oddaji ponudb ne bo vplivalo na naložbene odločitve v zvezi z drugimi tehnologijami, saj je namen ukrepa zgolj nadomestiti dodatne stroške, značilne za uporabljeno tehnologijo (zlasti krepitev plinskih omrežij), in časovni pritisk za izgradnjo, ki ga pri drugih tehnologijah ni.

(83) Iz istih razlogov Francija poudarja, da povabilo k oddaji ponudb ne povečuje denarnega primanjkljaja pri drugih zmogljivostih, ker je njegov namen zgolj nadomestiti dodatne stroške, ki jih povzroča uporabljena tehnologija (kombinirani cikel na plin). Poleg tega bo zaradi prenehanja obratovanja štirih elektrarn s plinsko turbino do leta 2023 vpliv začetka obratovanja nove elektrarne s kombiniranim ciklom na plin v Landivisiauu omejil vpliv na denarni primanjkljaj.

(84) V nasprotju z uvodno izjavo 76 sklepa o začetku postopka Francija meni, da ukrep ni diskriminatoren. Priznava, da ukrep ni tehnološko nevtralen, saj se v povabilu k oddaji ponudb zahteva uporaba tehnologije kombiniranega cikla na plin. Kljub temu Francija meni, da upoštevanje obveznosti nediskriminacije iz Direktive 2009/72/ES ne pomeni, da je v povabilu k oddaji ponudb za proizvodno zmogljivost prepovedano izbrati točno določeno tehnologijo, saj je ta tehnologija dostopna vsem podjetjem.

(85) In končno, naložbe v krepitev plinskega omrežja bodo olajšale uveljavitev dopolnilnih proizvodnih obratov, ki delujejo na zemeljski plin.

([20]) Začasna bilanca družbe RTE za leto 2013.

5.1.1.2 Tretje in četrto merilo: sorazmernost in izbira najcenejšega ponudnika

(86) Prvič, po mnenju francoskih organov bi se z uvedbo mehanizma za vračanje sredstev zmanjšala pričakovanja ponudnikov glede prihodkov od prodaje električne energije na trgu, kar bi jih avtomatično pripeljalo do tega, da bi zahtevali višjo premijo. Drugič, organi poudarjajo, da se glede na to, da pri tehnologiji kombiniranega cikla na plin obstaja močna povezava med prihodki in stroški plina, interna stopnja donosnosti projekta razmeroma togo odziva na nihanje prometa. Francoski organi nazadnje poudarjajo praktične razloge: ta mehanizem bi bilo težko uvesti naknadno, njegova uvedba pa bi lahko povzročila pravno negotovost.

(87) Francoski organi menijo, da je bilo upravičenih lokacij, ki bi lahko sprejele ponudnika, dovolj, da ni bil izključen noben ponudnik. Upravičeno območje je mogoče oceniti na 2 000–4 000 km² nepozidanih zemljišč v primerjavi s 15 hektari, potrebnimi za izgradnjo delovišča elektrarne s kombiniranim ciklom na plin. Ponudniki bi lahko izbrali tudi druge lokacije, tako da bi v rokih, skladnih s tistimi iz povabila k oddaji ponudb, zaprosili za spremembe lokalnega prostorskega načrta. Po trditvah francoskih organov tako nobenemu ponudniku ni bilo preprečeno sodelovanje pri povabilu k oddaji ponudb zaradi pomanjkanja lokacij.

(88) Francija relativizira pomen okoljskih meril pri izbiri ponudnika z najrazličnejšimi mogočimi ukrepi, ki bi jih lahko ponudnik izvedel, da bi si zagotovil zadovoljivo oceno pri okoljskem merilu. Poleg tega navaja, da so vse tri ponudbene dokumentacije, vložene pri komisiji za energetsko regulacijo, za to okoljsko merilo dobile enake ocene.

(89) V zvezi z morebitno diskriminatorno naravo izbire tehnologije organi najprej opozarjajo na njeno razširjenost v Evropi in njeno dostopnost. Francoski organi dalje poudarjajo, da glede na podobnost zadevnih tehnologij (OCG ([21]), kombinirani cikel na plin, plinska turbina) ni nobenega ponudnika, ki bi bil specializiran izključno za plinsko tehnologijo in bi se lahko zaradi ukrepa počutil diskriminiranega. Upoštevanje tehnološke nevtralnosti naj torej ne bi bilo vprašljivo.

5.1.2 *Združljivost s smernicami*

5.1.2.1 Skupni interes

(90) Francoski organi opozarjajo, da je cilj ukrepa zagotoviti zanesljivo oskrbo z električno energijo v Bretanji v dveh delih: z uravnoteženjem ponudbe in povpraševanja na eni strani ter z zagotavljanjem ohranjanja napetosti v električnem omrežju na drugi strani.

(91) Francoski organi pojasnjujejo, da bo uravnoteženost ponudbe in povpraševanja zagotovljena z ukrepom, ki bo prispeval k povečanju proizvodnih zmogljivosti, pri čemer naj bi se te aktivirale ob koničnem odjemu, zlasti v zahodnem delu regije (uskladitev ponudbe s povpraševanjem po jalovi moči).

(92) In končno, francoski organi opozarjajo, da dejstvo, da v preteklosti ni bilo ugotovljenih prekinitev dobave električne energije, ni upravičen razlog za to, da se ne sprejme noben ukrep zoper potencialne in ugotovljene grožnje.

5.1.2.2 Nujnost

(93) Prvič, francoski organi utemeljujejo nujnost ukrepa s količinsko opredeljenimi dejavniki. V primeru prenehanja obratovanja štirih plinskih turbin v Brennilisu in Dirinonu ter blokov na kurilno olje v obratu v Cordemaisu bi bil preostali primanjkljaj zmogljivosti ocenjen na 200–600 MW na leto v obdobju 2017–2020. Te elektrarne bo treba ustaviti najpozneje v letu 2023.

(94) Drugič, Francija utemeljuje nujnost ukrepa s tržnimi pomanjkljivostmi, ki se kažejo predvsem v pomanjkanju naložb v Bretanji, čeprav jih skupnost potrebuje.

(95) Tretjič, francoski organi menijo, da nujnost ni povezana z uvedbo bretonskega cenovnega območja. Najprej, če bi to območje obsegalo celotno Bretanjo, ne bi omogočalo uresničitve cilja ohranjanja napetosti niti znotraj tega območja. Dalje, če bi bilo tako območje omejeno na zahodni del Bretanje, ob neobstoju prezasedenosti pri tranzitu s preostalim delom Bretanje ne bi dajalo zadostnih cenovnih signalov za spodbuditev naložb. To

([21]) Open cycle gas turbine: v nadaljnjem besedilu: odprti cikel na plin.

območje namreč po mnenju Francije ni preveč privlačno, ker je premajhno, da bi privabilo male dobavitelje. Ker je omrežje redko prezasedeno, ni nikakršnega zagotovila, da bi cenovno območje razkrivalo dejansko vrednost proizvodnega obrata v Bretanji in privabljalo naložbe. Prav tako ni nikakršnega zagotovila, da so te naložbe za skupnost cenejše od enkratnega povabila k oddaji ponudb. Nazadnje, organi opozarjajo na stroške uvedbe posebnega cenovnega območja za Bretanjo: potrebne prilagoditve na veleprodajnih trgih, dodelitve prenosnih pravic, tarifna izravnava ([22]), da ne bi bili oškodovani bretonski odjemalci. In končno, roki za uvedbo morda ne bi ustrezali kratkoročnejšim potrebam po zagotovitvi zanesljivosti oskrbe bretonskega sistema z električno energijo.

(96) Četrtič, francoski organi opozarjajo, da je bretonska proizvodnja večinoma iz obnovljivih virov, in sicer zaradi proizvodnje vetrnih elektrarn. Upravljanje nestalnosti je zato v Bretanji vse večji izziv, ki vse pogosteje zahteva razpoložljivost prilagodljivih obratov, kot je elektrarna s kombiniranim ciklom na plin v Landivisiauu.

(97) Petič, izgradnja proizvodnega obrata v Bretanji bi lahko koristila vsem francoskim odjemalcem zunaj obdobij prezasedenosti omrežja, saj bi omejila tveganje padca napetosti, prispevala k zmanjšanju izgub na omrežju in na splošno izboljšala raven zadostnosti zmogljivosti.

(98) Šestič, Francija meni, da nujnost ukrepa potrjuje potreba po tem, da se prepreči padec napetosti v vsej Bretanji, ki ga ne bo mogoče omiliti samo s postavitvijo električnih daljnovodov.

(99) In končno, francoski organi poudarjajo, da bo glede na prenehanje obratovanja plinskih turbin v Brennilisu in Dirinonu sprememba toplotne zmogljivosti v regiji majhna, v višini 100 MW. V teh okoliščinah bo vpliv na denarni primanjkljaj zelo majhen.

5.1.2.3 Ustreznost

(100) V zvezi z nadomestilom francoski organi menijo, da je ustrezno, saj gre za nadomestilo za zmogljivost in zato nikakor ne spodbuja proizvodnje.

(101) Razdelitev tarifnega območja ni primerna, zlasti ne za zagotovitev ohranjanja napetosti, kot je opisano v uvodni izjavi 95.

(102) Čeprav francoski organi ne zanikajo, da je priglašeni ukrep selektiven, pa kljub temu menijo, da je izbrana tehnologija po eni strani najustreznejša za izpolnitev ugotovljene potrebe in bi se torej uporabila tudi na podlagi tehnološko nevtralnega povabila k oddaji ponudb ter da po drugi strani ukrep ne nadomešča uravnoteženega in enakomernega razvoja vseh tehnologij, ki so potrebne za zanesljivo oskrbo, vključno z izravnavami, povezovalnimi daljnovodi in shranjevanjem.

(103) Poleg tega je 450 MW moči po mnenju Francije upravičenih glede na merilo pomanjkanja zmogljivosti ob koničnem odjemu (glej napovedi družbe RTE za leto 2012).

(104) Ustreznost tehnologije dokazujejo tudi zahtevane tehnične značilnosti za izpolnitev posebnih potreb: rok za izvedbo ponudb največ 15 ur (ustavljena naprava) oziroma dveh ur (naprava v obratovanju); najkrajše trajanje izravnalnih ponudb do tri ure (v obratovanju) oziroma osem ur (ob ustavitvi). Zgornje časovne omejitve za izvedbo izravnalnih ponudb ni. Francoski organi trdijo, da z drugimi tehnologijami (plinska turbina, odprti cikel) in izravnavami ni mogoče zadovoljivo izpolniti teh tehničnih zahtev.

(105) Po mnenju francoskih organov Franciji ni mogoče očitati, da v povabilu k oddaji ponudb ni predvidela drugih tehnologij razen tiste v zvezi s kombiniranim ciklom na plin ([23]). Francoski organi se sklicujejo na člen 194 PDEU, ki določa, da ukrepi, ki jih sprejme Evropska unija ne smejo vplivati na pravico držav članic, da določijo splošno strukturo svoje oskrbe z energijo: odločitev za plinsko elektrarno spada v nacionalno pristojnost in ne more biti razlog za nezdružljivost ukrepa.

([22]) Tarifna izravnava je instrument, ki zagotavlja enake cene na celotnem ozemlju.
([23]) Uvodna izjava 6 odgovora francoskih organov z dne 17. decembra 2015.

(106) Kar zadeva izravnave, francoski organi menijo, da je eden od ciljev ukrepa ohranitev lokalne napetosti, ki jo je mogoče zagotoviti le z lokalnim dovajanjem električne energije, za kar niso primerne izravnalne zmogljivosti.

(107) Drugih tehnologij naj ne bi bilo mogoče uporabiti, ne da bi se zahtevala višja premija.

(108) Tehnologija kombiniranega cikla na plin je upravičena glede na število ur porabe v visoki tarifi za ohranjanje ravni napetosti. Plinske turbine so konkurenčne samo kakih sto ur. Uporabo te energije upravičujejo tudi potrebe po oskrbi s plinom: plinska turbina bi potrebovala 50 % več plina. Plinska turbina z odprtim ciklom je seveda cenejša od elektrarne s kombiniranim ciklom na plin, vendar visoki stroški oskrbe s plinom upravičujejo uporabo naprave z boljšim izkoristkom.

(109) Tehnologija izravnave ni združljiva s potrebo po obratovalnem času več tisoč ur. Prav tako ne zagotavlja potrebne proizvodnje. Enako velja za naprave za proizvodnjo iz nestalnih obnovljivih virov, saj ne gre za proizvodnjo „na ukaz“. Decentralizirane tehnologije shranjevanja pomenijo previsoke naložbene stroške, da bi lahko konkurirale tehnologiji kombiniranega cikla na plin. Nov povezovalni daljnovod ne bi zadostoval za konkuriranje tehnologiji kombiniranega cikla na plin zaradi težav z ohranjanjem napetosti.

(110) Poleg tega bi bile vetrne in fotovoltaične zmogljivosti preveč nestalne, da bi ponujale obvezno razpoložljivost po konkurenčni ceni. Obstoječe zmogljivosti za proizvodnjo vodne energije so prav tako nestalne. Obstoječe zmogljivosti za proizvodnjo toplotne energije iz obnovljivih virov že prejemajo javno podporo in ne bi mogle sodelovati pri povabilu k oddaji ponudb. Zmogljivosti za proizvodnjo toplotne energije iz fosilnih goriv pa bi do leta 2023 zahtevale velike naložbe. Po mnenju francoskih organov te ugotovitve potrjujejo ustreznost uporabljene tehnologije.

5.1.2.4 Sorazmernost

(111) Francija poudarja, da se donosnost projekta, izmerjena s [5–10]-odstotno interno stopnjo donosnosti, uvršča v spodnji del razpona v primerjavi z donosnostjo, ki jo za tovrstni projekt zahtevajo vlagatelji.

(112) Francoski organi so v zvezi s tem pojasnili, da je uvedba mehanizma za vračanje sredstev prepozna in da bi se ob njegovi uvedbi, zaradi katere bi se znižali prihodki, zahtevala višja premija, tako da bi bil njen vpliv na donosnost projekta izničen.

(113) Iz teh razlogov Francija meni, da je ukrep sorazmeren.

5.1.2.5 Izkrivljanje konkurence

(114) Po mnenju Francije ukrep ne zmanjšuje spodbud za naložbe v povezovalne zmogljivosti, zlasti med Francijo in Irsko.

(115) Poleg tega ukrep ne prinaša tveganja krepitve prevladujočega položaja družbe EDF. Izbrani ponudnik bo namreč imel večji interes za to, da sam trži električno energijo na trgu. Prodaja električne energije družbi EDF po 5-odstotni diskontni stopnji, omenjena v uvodni izjavi 53, je manj ugodna od prodaje po 100-odstotni tržni ceni. Ta možnost je torej pravno mogoča, vendar ekonomsko ni upravičena.

5.2 **Odgovor na pripombe zainteresiranih strani**

5.2.1 *Nujnost ukrepa*

(116) Francoski organi menijo, da nasprotovanje več zainteresiranih strank projektu zaradi manjše rasti odjema ni upravičeno. Poudarjajo namreč, da se je odjem električne energije v Bretanji med letoma 2006 in 2014 povečal za 9,9 %, medtem ko se je v Franciji v povprečju povečal za zgolj 2,9 %. Francoski organi navajajo tudi študijo, v skladu s katero naj bi bila Bretanja tretja najbolj dinamična regija v Franciji glede na povečanje odjema električne energije ([24]).

(117) V dopolnitev tega francoski organi opozarjajo, da je zaradi posebne strukture odjema električne energije v regiji, ki jo v večjem delu sestavljata gospodinjski in terciarni sektor, večja tudi občutljivost regionalnega odjema na obdobja hudega mraza. Bretanja tako dosega 6,3 % rasti koničnega odjema, medtem ko dosega samo 4,4 % letnega odjema električne energije.

([24]) Pregled regionalnih elektroenergetskih bilanc za leto 2014–RTE, glej Prilogo 1.

(118) Upočasnjena gospodarska konjunktura in povečevanje energijske učinkovitosti zaradi sprememb regulativnega okvira omejujeta rast povpraševanja, ki se je prvič stabilizirala leta 2014. Nasprotno pa rast števila gospodinjstev zaradi demografske dinamike, spremembe načina življenja, ki jih prinaša razmah informacijskih in komunikacijskih tehnologij, začetek uvajanja električnih vozil in naraščanje števila toplotnih črpalk spodbujajo povpraševanje. Prav tako po navedbah francoskih organov zadnje napovedi povečanja odjema električne energije v Bretanji še naprej presegajo povprečne napovedi za državo.

(119) In končno, francoski organi opozarjajo, da morajo primerjave med napovedmi iz dogovora PEB in realiziranim odjemom temeljiti na enakem obsegu. Tako so napovedi iz dogovora PEB vključevale odjem, povezan z izgubami v omrežjih, česar združenja, ki so odgovorila Komisiji, niso sistematično upoštevala pri primerjavah. Francoski organi menijo, da zaradi te nepravilnosti prihaja do napačne razlage podatkov. Poleg tega menijo, da se več združenj opira na napačne ocene, zlasti kar zadeva razpoložljivost nestalnih virov energije, s katerimi ni mogoče nadomestiti ocen, ki jih je izvedla družba RTE.

5.2.2 *Zakonitost financiranja ukrepa*

(120) Nekatere zainteresirane strani menijo, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 68(2), da je financiranje ukrepa nezakonito, zlasti ker naj bi bil prispevek CSPE namenjen izključno financiranju energije iz obnovljivih virov.

(121) Francoski organi tej trditvi nasprotujejo. Namreč:

(a) pravna podlaga povabila k oddaji ponudb je večletni načrt naložb iz leta 2009, v katerem so opredeljena tveganja za zanesljivost oskrbe v Bretanji in je poudarjena nujnost vzpostavitve konvencionalnega proizvodnega obrata v regiji.

(b) Člen L. 311-10 energetskega zakonika določa, da se lahko povabila k oddaji ponudb objavijo, „kadar proizvodne zmogljivosti ne ustrezajo ciljem iz večletnega načrta naložb, zlasti tistim, ki se nanašajo na proizvodne tehnike in geografsko umeščenost naprav“. Prav to velja za obravnavano povabilo k oddaji ponudb.

(c) In končno, točka 1 člena L. 121-7 energetskega zakonika določa, da stroški, ki jih je mogoče pripisati nalogam javne službe, vključujejo „dodatne stroške, ki jih lahko povzroči izvajanje določb členov L. 311-10 do L. 311-13-5“.

Iz navedenih besedil je razvidno, da se lahko financiranje povabil k oddaji ponudb, objavljenih na podlagi člena L. 311-10 energetskega zakonika, izvede iz naslova nadomestila za stroške, ki jih je mogoče pripisati nalogam javne službe, tudi če ne gre za energijo iz obnovljivih virov.

(122) In končno, po trditvah francoskih organov reforma prispevka CSPE konec leta 2015 tega ni spremenila. Ukrep se bo financiral iz proračunskih sredstev.

5.2.3 *Učinek na konkurenco*

(123) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 74, ENGIE meni, da se bo s povabilom k oddaji ponudb okrepil prevladujoč položaj skupine EDF, ker bo edina proizvajalka, ki se bo lahko izognila začasni zaustavitvi obratovanja svojih naprav kljub prihodnjemu neizogibnemu zmanjšanju njihove donosnosti. Nasprotno pa francoski organi menijo, da bo prihod novega akterja na proizvodni trg prispeval k razvoju konkurence.

5.2.4 *Pregleden postopek – javno posvetovanje*

5.2.4.1 Obstoj javne razprave

(124) Več zainteresiranih strani je menilo, da javna razprava o projektu ni bila zadostna. Francoski organi nasprotno menijo, da je postopek javne razprave zadovoljiv. In sicer:

(1) Za projekt je bilo izdano dovoljenje v obliki prefekturnega odloka, ki določa pogoje, ki jih bo moral izvajalec upoštevati za zagotovitev varstva okolja, ob upoštevanju naslova 1 knjige V okoljskega zakonika, ki se nanaša na objekte, ki pomenijo tveganje za varstvo okolja (Installations Classées pour la Protection de l'Environnement);

(2) V zvezi s projektom je bila opravljena javna poizvedba, ki je potekala med 15. septembrom 2014 in 31. oktobrom 2014 pod pogoji, podrobno določenimi v prefekturnem odloku z dne 18. avgusta 2014. V sklepih te javne poizvedbe je poudarjeno, da je bilo obveščanje javnosti zadostno in je omogočilo plodno posvetovanje. Poleg tega francoski organi opozarjajo, da dejstvo, da naj bi bila večina prejetih odgovorov nenaklonjena projektu, ne postavlja pod vprašanj obrazloženega sklepa preiskovalne komisije.

(3) Poleg tega so francoski organi opozorili, da je razprava potekala na lokalni in regionalni ravni ter da je posvetovanje omogočilo ne le obveščanje javnosti, ampak je bilo tudi priložnost za oblikovanje delovnih skupin, ki so jih sestavljala združenja, ki so projekt podpirala ali mu nasprotovala.

5.2.4.2 Namen premije

(125) Francoski organi menijo, da je trditev ene od zainteresiranih strani, da povabilo k oddaji ponudb ni bilo pregledno, ker namen premije ni bil jasno opredeljen, ni utemeljena.

(126) Po navedbah te zainteresirane strani je bila premija sicer namenjena izključno kritju dodatnih stroškov, povezanih z lokacijo naprave, dobavo plina in predvidenim datumom začetka obratovanja, vendar naj bi nekateri ponudniki v svojih ponudbah zahtevali tudi dodatno doplačilo kot nadomestilo za pomanjkanje donosnosti elektrarne. Tako doplačilo naj ne bi bilo v skladu z razpisnimi pogoji in naj bi povzročilo izkrivljanje konkurence v škodo obstoječega proizvodnega parka s kombiniranim ciklom, tako da naj bi povzročalo škodo.

(127) Francoski organi so opozorili, da je izbrani ponudnik upravičen samo do zneska predlagane premije. Ponudba, v kateri bi se zahtevalo dodatno plačilo poleg fiksne premije, katere namen je zelo dobro opisan v razpisnih pogojih, bi bila neustrezna. Torej ne more biti predvideno nobeno dodatno izplačilo („doplačilo“), kaj šele da bi se upoštevalo pri ocenjevanju merila premije. Komisija CRE je na to opozorila v odgovoru na vprašanje enega od ponudnikov v postopku na podlagi povabila k oddaji ponudb.

(128) Po navedbah francoskih organov ponudniki, ki so oddali ponudbo, sicer niso imeli težav z razlago te točke. Dodatne stroške, povezane z začetkom obratovanja naprave v poslabšanih gospodarskih razmerah, so znali vključiti v predlagani znesek premije.

6. **OCENA UKREPA**

6.1 **Obstoj pomoči**

(129) Državna pomoč je v členu 107(1) PDEU opredeljena kot „vsak[a] pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršn[a] koli vrst[a] pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.

(130) Iz prejšnje uvodne izjave izhaja, da morajo biti za opredelitev ukrepa kot državne pomoči kumulativno izpolnjeni naslednji trije pogoji: (a) ukrep mora biti mogoče pripisati državi in mora biti financiran iz državnih sredstev; (b) ukrep daje selektivno prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga; (c) ukrep mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljal konkurenco, prav tako pa mora biti verjetno, da vpliva na trgovino med državami članicami.

6.1.1 *Pomoč je mogoče pripisati državi in je dodeljena iz državnih sredstev*

(131) Da se finančni ukrep lahko šteje za državno pomoč, ga mora biti mogoče pripisati državi članici in mora biti neposredno ali posredno dodeljen iz državnih sredstev.

(132) V obravnavani zadevi je predvideno, da se bo nadomestilo, izplačano konzorciju CEB, s prispevkom CSPE odražalo v maloprodajni ceni električne energije (glej uvodno izjavo 42).

(133) Kot je pojasnjeno v sklepu o začetku postopka, Komisija ugotavlja, da se prispevek CSPE šteje za državno sredstvo, saj gre za „dajatev, ki jo je naložila država, pobira in upravlja pa jo subjekt, ki ga je država imenovala za upravljanje sheme pomoči v skladu s pravili, ki jih je določila“. Kot je razsodilo Sodišče ([25]), je sredstva, ki se zbirajo z obveznimi prispevki, ki so predpisani z zakonodajo države članice ter se upravljajo in razdeljujejo v skladu s to zakonodajo, mogoče šteti za državna sredstva v smislu člena 107(1) PDEU, čeprav jih upravljajo javni ali zasebni subjekti, ki so ločeni od javnih organov ([26]).

(134) In končno, ukrep je mogoče pripisati državi, saj je povabilo k oddaji ponudb objavil minister za energijo, ki je tudi izbral ponudnika.

6.1.2 *Gospodarska prednost*

(135) Da se ukrep šteje za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, mora pomeniti prednost za podjetje, ki mu je dodeljen, kar pomeni, da to podjetje te prednosti ne bi prejelo v običajnih tržnih razmerah, torej brez posredovanja države.

(136) Francoski organi menijo, da ukrep ne pomeni gospodarske prednosti, ker izpolnjuje vsa merila iz sodne prakse v zadevi Altmark ([27]). Komisija je v sklepu o začetku postopka podvomila o tej presoji, natančneje o vprašanju, ali je izpolnjeno prvo merilo.

(137) Z vidika sodne prakse v zadevi Altmark ([27]) je treba oceniti, ali je z zadevnim ukrepom dodeljena prednost konzorciju CEB.

(138) Sodišče je v zadevi Altmark razsodilo „da se za državno intervencijo ne uporablja člen 92(1) Pogodbe, če jo je treba šteti za nadomestilo, ki pomeni plačilo za storitve, ki so jih opravila podjetja, ki prejemajo nadomestilo za izpolnjevanje obveznosti javne službe, tako da ta podjetja dejansko ne pridobijo nobene finančne koristi in da torej učinek omenjene intervencije ni, da se ta podjetja postavijo v ugodnejši konkurenčni položaj v primerjavi s konkurenčnimi podjetji“ ([28]).

(139) Spomniti je treba, da po mnenju francoskih organov ukrep ne pomeni gospodarske prednosti, ker izpolnjuje vsa merila iz sodne prakse v zadevi *Altmark*.

(140) Po navedbah Sodišča ([29]) morajo namreč biti za to, da se javna služba ne šteje za državno pomoč, izpolnjena naslednja štiri kumulativna merila:

(1) podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene;

(2) merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti objektivno in pregledno določena vnaprej;

(3) nadomestilo ne sme presegati tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali z izpolnjevanjem obveznosti javne službe ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička; ter

(4) če podjetje, ki mora izpolnjevati obveznosti javne službe, ni izbrano v okviru konkurenčnega izbirnega postopka, s čimer bi bila zagotovljena izbira ponudnika, ki bi javno službo zagotavljal po najnižjih stroških za skupnost, je treba višino potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih imelo povprečno dobro vodeno podjetje, ki razpolaga z ustreznimi viri, potrebnimi za izpolnjevanje obveznosti javne službe, ob upoštevanju realiziranih prihodkov in primernega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti.

([25]) Sodba Sodišča z dne 19. decembra 2013 v zadevi Vent de Colère! proti Ministre de l'Ecologie (C-262/12).
([26]) Sodba Sodišča z dne 2. julija 1974 v zadevi Italija proti Komisiji (173/73, Recueil, str. 709, točka 35).
([27]) Sodba Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (C-280/00).
([28]) Prav tam, točka 87.
([29]) Prav tam, točke 88 do 94.

(141) Čeprav v zvezi s prvim merilom velja, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico pri določitvi, katere storitve se lahko štejejo za obveznosti javne službe ([30]), je Sodišče pred kratkim opozorilo ([31]), da če obstajajo posebna pravila prava Unije, ki urejajo opredelitev vsebine in obsega storitve splošnega gospodarskega pomena, ta pravila zavezujejo države članice pri njihovi presoji v skladu s točko 46 Sporočila Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena. Na splošno je namen teh pravil usklajevanje zakonodaj, da se odpravijo ovire za prosti pretok in svobodo opravljanja storitev. Dejstvo, da so ta pravila sprejeta na podlagi določb Pogodbe, ki se ne nanašajo na nadzor državnih pomoči, in da je njihov glavni namen uresničevanje notranjega trga, nikakor ne omejuje njihove upoštevnosti z vidika prvega od meril iz sodbe Altmark.

(142) Komisija glede na pripombe zainteresiranih strani in odgovore, ki jih je predložila Francija (oddelek 5), meni, da ukrep ne izpolnjuje prvega merila iz sodbe Altmark, ki se nanaša na opredelitev obveznosti javne službe, natančneje v energetskem sektorju, in sicer iz dveh razlogov.

(143) Prvič, kot je pojasnila Komisija ([32]), ni primerno, da se kot obveznost javne službe opredeli dejavnost, ki jo že zagotavlja ali bi jo lahko zadovoljivo zagotavljal trg. Pri tej analizi je treba upoštevati tudi možne izboljšave delovanja trga, ki bi jih lahko uvedle države članice. Če so take spremembe mogoče, namreč ni primerno, da se dejavnost opredeli kot obveznost javne službe. V obravnavani zadevi se trg lahko šteje za slabo delujoč, ker ne daje zadostnih cenovnih signalov za spodbuditev naložb na lokalni ravni. Tak primer so zlasti kratkoročni trgi, na primer izravnalni trgi, katerih izravnalni mehanizmi na datum projekta še ne dajejo zadostnega lokalnega cenovnega signala.

(144) Drugič, zaradi diskriminacije v zvezi s tehnologijami storitve ni mogoče opredeliti kot obveznost javne službe. V obravnavani zadevi člen 3(2) direktive o električni energiji ([33]) določa posebne pogoje glede zmogljivosti držav članic, da obveznosti javne službe uvedejo v liberaliziranem sektorju električne energije. Natančneje, s členom 3(2) so možnosti držav članic za izvajanje obveznosti javne službe v energetskem sektorju omejene s posebnimi cilji ([34]): „[…] države članice [lahko] v splošnem gospodarskem interesu naložijo podjetjem, ki delujejo v elektroenergetskem sektorju, obveznosti javnih storitev, ki se lahko nanašajo na zanesljivost, vključno z zanesljivostjo oskrbe, na rednost, kakovost in ceno oskrbe in na varovanje okolja, ki vključuje učinkovito rabo energije, energije iz obnovljivih virov in varstvo podnebja".Ta člen tudi določa, da morajo biti obveznosti javne službe v elektroenergetskem sektorju „jasno določene, pregledne, nediskriminatorne in preverljive ter elektroenergetskim podjetjem v Skupnosti zagotavljajo enak dostop do nacionalnih potrošnikov".

(145) Komisija meni, da je treba merilo nediskriminacije, proučeno v okviru obstoja obveznosti javne službe, razlagati ozko. V priglasitvi, ki jo je poslala Francija, je pojasnjeno, da se povabilo k oddaji ponudb nanaša na izgradnjo in obratovanje naprave za proizvodnjo električne energije, ki izkorišča izključno tehnologijo kombiniranega cikla ([35]). Povedano drugače, povabilo k oddaji ponudb je bilo omejeno na eno samo tehnologijo (kombinirani cikel na plin), pri čemer so bile med drugim izključene konvencionalne tehnologije odprtega cikla na plin ali plinske turbine, ki bi upravičeni elektrarni prav tako lahko zagotavljale zahtevane storitve.

(146) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 84 in 89, po mnenju francoskih organov dejstvo, da ukrep ni tehnološko nevtralen, ni diskriminacija v smislu člena 3(2) Direktive 2009/72/ES, ker so tehnologija kombiniranega cikla na plin in vse konvencionalne tehnologije dostopne vsem podjetjem. Ukrepi pomoči morajo biti zasnovani tako, da se sodelovanje v ukrepu omogoči vsem proizvodnim zmogljivostim, ki lahko učinkovito prispevajo k odpravljanju težav v zvezi z zadostnostjo proizvodnje, zlasti sodelovanje proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije. Zato s trditvijo Francije, da je tehnologija kombiniranega cikla na plin dostopna vsem podjetjem, ni mogoče izključiti diskriminatornosti ukrepa.

([30]) Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 11.1.2012, str. 4, točka 46).
([31]) Sodba Splošnega sodišča z dne 1. marca 2017 v zadevi SNCM proti Komisiji, T-454/13, točka 113.
([32]) Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, točka 48.
([33]) Direktiva 2009/72/ES.
([34]) Sodba v zadevi Enel Produzione (C-242/10, EU:C:2011:861, točka 42).
([35]) Točka 20 priglasitve, ki jo je poslala Francija.

(147) Komisija poleg tega navaja, da je bil namen povabila k oddaji ponudb povečati raven proizvodnje električne energije v regiji, da bi se kljub načrtovanemu prenehanju delovanja več proizvodnih obratov ohranila zanesljivost oskrbe, in odpraviti ponavljajoče se težave z napetostjo v Bretanji. Da bi uresničili ta dvojni cilj, je v razpisnih pogojih navedenih več zahtev, ki jih mora izpolnjevati prihodnja upravičena elektrarna. Ta bi morala imeti približno 450 MW delovne moči (+/– 10 %), stati bi morala v zahodnem delu Bretanje in biti razpoložljiva ves čas, da bi jo lahko družba RTE aktivirala prek izravnalnega mehanizma. Glede te zadnje zahteve je bilo v razpisnih pogojih podrobno navedeno, da bi morala imeti družba RTE možnost aktivirati elektrarno najpozneje v 15 urah, če je naprava ustavljena, in dveh urah, če je naprava v obratovanju, da za aktiviranje izravnalnih ponudb ne sme biti zgornje časovne omejitve in da mora biti najkrajše trajanje izravnalnih ponudb do tri ure za napravo v obratovanju oziroma osem ur za ustavljeno napravo. Namen teh pogojev je zagotoviti odzivnost in prilagodljivost elektrarne ter tako poskrbeti, da bo družba RTE lahko aktivirala elektrarno, da bi izpolnila enkratno in začasno potrebo ter hkrati zagotovila ohranitev napetosti in lokalno ravnotežje. Francija v uvodnih izjavah 107 in 108 ne zanika, da bi te pogoje lahko izpolnile vse konvencionalne elektrarne, torej tiste s kombiniranim ciklom na plin, odprtim ciklom na plin in plinsko turbino.

(148) Prav tako analiza ustreznosti različnih tehnologij glede na cilje iz povabila k oddaji ponudb pokaže, da bi bilo z vsemi tremi konvencionalnimi tehnologijami (kombiniranim ciklom na plin, odprtim ciklom na plin in plinsko turbino) mogoče izpolniti potrebe, ki so jih opredelili francoski organi, čeprav različno učinkovito. V povabilu k oddaji ponudb pa je predvidena samo elektrarna s kombiniranim ciklom na plin. Komisija torej ugotavlja, da je povabilo k oddaji ponudb diskriminatorno.

(149) Kot pa je opozorjeno v uvodni izjavi 144, mora biti obveznost javne službe obvezno nediskriminatorna. Zaradi diskriminatornosti do nekaterih konvencionalnih tehnologij ukrepa tako ni mogoče opredeliti kot obveznost javne službe.

(150) Trditve Francije, predstavljene v uvodni izjavi 84, da ukrep ni diskriminatoren do drugih vrst konvencionalnih tehnologij, torej niso dopustne. Komisija zato ugotavlja, da ukrepa ni mogoče opredeliti kot obveznost javne službe. Prvo merilo iz sodne prakse v zadevi Altmark tako ni upoštevano.

(151) Ukrep pomeni tudi uprednost. Prednost v smislu člena 107(1) PDEU je namreč vsaka gospodarska korist, ki je podjetje ne bi moglo pridobiti pod običajnimi tržnimi pogoji, tj. brez posredovanja države. V obravnavani zadevi bo konzorcij prejemal premijo, ki ni dodeljena v običajnih tržnih razmerah, temveč izhaja iz javne subvencije. Posledično je mogoče ukrep opredeliti kot prednost, dodeljeno izbranemu ponudniku v okviru povabila k oddaji ponudb.

(152) Dalje, v skladu s členom 107(1) PDEU se pomoč šteje za selektivno, kadar daje prednost „posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga“. V obravnavani zadevi je ukrep dodeljen izključno izbranemu ponudniku v okviru povabila k oddaji ponudb in se torej šteje za selektiven.

(153) Komisija tako meni, da ukrep dodeljuje selektivno prednost glede na člen 107(1) PDEU.

6.1.3 *Učinek na konkurenco in trgovino med državami članicami*

(154) Javna pomoč podjetjem v smislu člena 107(1) ima učinek na konkurenco samo, če „izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga“, in le „kolikor prizadene trgovino med državami članicami“. Za ukrep, ki ga dodeli država, se šteje, da izkrivlja ali bi lahko izkrivljal konkurenco, kadar lahko izboljša konkurenčni položaj upravičenca v primerjavi z drugimi konkurenčnimi podjetji ([36]). V praksi se izkrivljanje v smislu člena 107(1) PDEU običajno ugotovi, kadar država dodeli finančno prednost podjetju v sektorju, kjer obstaja konkurenca ([37]). V obravnavani zadevi bi se z ukrepom lahko izboljšal konkurenčni položaj konzorcija CEB v primerjavi z drugimi podjetji, saj bi lahko povečal svojo zmogljivost za proizvodnjo električne energije glede na preostalo konkurenco.

([36]) Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980 v zadevi Philip Morris (730/79).
([37]) Sodba Splošnega sodišča z dne 15. junija 2000 v združenih zadevah Alzetta (T-298/97 in T-312/97).

(155) Javna pomoč podjetjem pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe le, kolikor „prizadene trgovino med državami članicami“. Za javno pomoč se lahko šteje, da bi lahko vplivala na trgovino med državami članicami, tudi če prejemnik ne sodeluje neposredno v čezmejni trgovini. Poleg tega sorazmerno majhen obseg pomoči ali sorazmerna majhnost podjetja, ki prejme pomoč, *a priori* ne izključuje možnosti, da bi bila trgovina med državami članicami prizadeta ([38]). V obravnavani zadevi bo prejemnik pomoči dobil prednost, ki je njegovi tuji konkurenti zaradi selektivnosti pomoči ne bodo mogli dobiti.

(156) Poleg tega sta lahko vpliv pomoči na konkurenco in njen učinek na trgovino med državami članicami očitna, če ukrep koristi podjetju, dejavnemu v sektorju, ki je bil liberaliziran na evropski ravni ([39]). V obravnavani zadevi je bil energetski sektor tako liberaliziran.

(157) Zato bo ukrep vplival na konkurenco in trgovino med državami članicami.

6.1.4 *Sklepna ugotovitev glede obstoja pomoči*

(158) Komisija iz zgoraj navedenih razlogov še naprej meni, da je ukrep državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

6.2 **Zakonitost pomoči**

(159) Ukrep še ni bil izveden. Plačal se bo ob začetku obratovanja elektrarne, od […]. Ukrep bo tako izveden po sprejetju tega sklepa. Torej ga ni mogoče šteti za nezakonitega.

6.3 **Združljivost z notranjim trgom**

6.3.1 *Utemeljitev uporabljenega okvira analize*

(160) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 144 do 147, storitve ni mogoče opredeliti kot obveznost javne službe. Posledično se v obravnavani zadevi ne uporablja sporočilo Komisije o okviru za storitve splošnega gospodarskega pomena.

(161) Komisija zato ocenjuje združljivost ukrepa z vidika oddelka 3.9 smernic. V točkah 19 do 34 smernic je zadostnost proizvodnje opredeljena kot (i) raven proizvedene zmogljivosti, ki se šteje kot zadostna za izpolnitev potreb v državi članici v katerem koli obdobju, (ii) določena na podlagi uporabe konvencionalnega statističnega kazalnika, kot ga uporabljajo bistvene organizacije (npr. Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo, v nadaljnjem besedilu: ENTSO-E).

(162) Komisija v zvezi s prvim merilom meni, da se ukrep dejansko nanaša na vzpostavitev zadostne ravni proizvodnje, da ustreza ravnem povpraševanja v Bretanji, s kvantitativnega (glej uvodno izjavo 166) in hkrati kvalitativnega vidika (uvodna izjava 174).

(163) V zvezi z drugim merilom Komisija meni, da je kazalnik, ki potrjuje, da elektrarna s kombiniranim ciklom na plin zagotavlja zadostno proizvodnjo, zadovoljivo objektiviran (glej uvodno izjavo 168).

6.3.2 *Cilj skupnega interesa in nujnost*

(164) Komisija meni, da ukrep prispeva k uresničitvi cilja skupnega interesa in je potreben v skladu z razdelkoma 3.9.1 in 3.9.2 smernic, če izpolnjuje naslednje pogoje: (i) težava z zadostnostjo proizvodnih zmogljivosti mora biti ugotovljena z merljivim kazalnikom, rezultati pa morajo biti skladni z analizo, ki jo je izvedla mreža ENTSO-E; (ii) ukrep mora imeti natančno opredeljen cilj; (iii) ukrep mora biti usmerjen na naravo in vzroke težav, zlasti na nedelovanje trga, ki mu preprečuje, da bi zagotavljal potrebno raven zmogljivosti; in (iv) država članica je morala predvideti še druge možnosti za rešitev težave.

([38]) Sodba Sodišča z dne 14. januarja 2015 v zadevi Eventech proti Parking Adjudicator (C-518/13).
([39]) Sodba Sodišča z dne 10. januarja 2006 v zadevi C-222/04.

(165) Težava z zadostnostjo zmogljivosti je bila jasno ugotovljena in količinsko opredeljena. Zaradi prenehanja obratovanja – ob odsotnosti naložb v zmogljivost načrtovanega za leto 2017 – štirih plinskih turbin v Brennilisu in Dirinonu ter blokov na kurilno olje v obratu v Cordemaisu bi se ustvaril preostali primanjkljaj zmogljivosti, ocenjen na 200–600 MW na leto v obdobju 2017–2020, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 81. Čeprav je bilo predvideno podaljšanje življenjske dobe teh elektrarn, bodo morale prenehati obratovati najpozneje v letu 2023. Komisija v zvezi s tem opozarja na skromno lastno proizvodnjo v Bretanji, s 13,3 % odjema v letu 2014, od tega je bilo 11,8 % energije z obnovljivih virov, kar kaže na majhen delež stalne proizvodnje. Te ugotovitve so v nasprotju s trditvami nekaterih zainteresiranih strani (glej uvodno izjavo 55). Nasprotno pa potrjujejo trditve, ki so jih navedle v uvodnih izjavah 61, 63 in 81.

(166) Komisija poleg tega meni, da so francoski organi zadovoljivo objektivizirali tveganje, povezano z ohranjanjem napetosti. Družba RTE se je namreč v letu 2012 štirikrat odločila za vzpostavitev posebnega mehanizma za izognitev kakršnim koli dogodkom, povezanim s padcem napetosti v Bretanji. Tak mehanizem vključuje sistem zmanjšanja obremenitve odjema, ki se vklopi v najbolj kritičnih obdobjih.

(167) Francoski organi nujnost ukrepa opirajo na merljive podatke iz študij, ki jih je družba RTE predložila v okviru svoje letne oglaševalske dejavnosti ([40]).

(168) Uporabljena metoda je po eni strani skladna s tisto, ki je uporabljena v začasni bilanci družbe RTE. Ta metoda temelji na verjetnostnem pristopu, pri katerem se ravni ponudbe in povpraševanja primerjajo s simulacijo delovanja evropskega sistema električne energije v urnem intervalu glede na celotno leto. Nekateri parametri, kot je razpoložljivost proizvodnega parka, temeljijo na referenčnih parametrih iz študij, ki jih je izvedla mreža ENTSO-E.

(169) Po drugi strani poslani podatki vsebinsko temeljijo na elementih iz bilance, ki potrjujejo (i) dinamiko odjema, ki za 2,7-krat presega nacionalni trend v obdobju 2006–2012 (v Bretanji se je odjem v zadnjih šestih letih v povprečju povečal za 1,6 %), (ii) konični odjem, ki je še vedno občutljiv na vremenske razmere in večji od francoskega povprečja, glavni razlog za to pa je struktura odjema v regiji, kjer gospodinjski in terciarni sektor zasedata pomembno mesto, (iii) nezadostnost lokalnih proizvodnih zmogljivosti, saj proizvodni obrati v Bretanji zagotavljajo le 13 % električne energije, porabljene v regiji (glej uvodno izjavo 166), in (iv) izboljšave omrežja, s katerimi se deloma odpravljajo težave z zadostnostjo. Neravnotežje med proizvedeno in porabljeno energijo namreč slabi zanesljivost oskrbe v regiji, zlasti krepi naslednji šibkosti: severni del Bretanje, ki obsega večji del departmaja Côtes d'Armor ter somestji Saint-Malo in Dinard, katerega oskrba naj bi bila prekinjena v primeru nerazpoložljivosti na 44-kilovotlni osi Domloup-Plaine Haute, in celotno regijo Bretanja, ki je izpostavljena tveganju padca napetosti zaradi oddaljenosti med proizvodnimi obrati in odjemnimi središči. Družba RTE je izvedla več naložb, zlasti med letoma 2011 in 2013 namestitev nadomestnih obratov, razporejenih na celotnem ozemlju zahodnega dela regije, v skupni zmogljivosti 1 150 MVAR (megavolt amperi jalove moči), da bi v hladnejših obdobjih zagotovila potrebno raven moči. Po mnenju družbe RTE je treba te nadomestne obrate dopolniti s priključitvijo elektrarne s kombiniranim ciklom na plin v Landivisiauu, da se povrne varnostna rezerva, ki je potrebna glede na tveganje padca napetosti, in se tako zagotovi zadostna „varnostna mreža" ([41]).

(170) Ukrep dalje izpolnjuje natančno opredeljen cilj odprave tržnih pomanjkljivosti, to je neobstoja naložb, čeprav so te v Bretanji nujne, da se prepreči padec napetosti v celotni regiji, česar ni mogoče omiliti samo s postavitvijo električnih daljnovodov, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 98. Komisija se strinja s trditvijo, da bretonska regija trpi denarni primanjkljaj, kar je razlog za to, da rast cen v bretonskih razmerah pomanjkanja električne energije ni zadostna, česar, kot je navedeno v uvodnih izjavah 101 in 95, ni mogoče omiliti z razdrobitvijo tarifnega območja. Poleg tega niti z mehanizmom zmogljivosti ni mogoče izpolniti posebnih potreb regije (glej uvodno izjavo 177).

(171) To po mnenju Komisije zadovoljivo pojasnjuje neobstoj naložb v nove zmogljivosti brez javne finančne podpore.

(172) Ukrep je usmerjen na vzroke ugotovljenih težav, zlasti na nedelovanje trga, ki mu preprečuje, da bi zagotavljal potrebno zmogljivost, in sicer na dveh ravneh. Po eni strani izbira tehnologije kombiniranega cikla na plin omogoča izpolnitev potreb po moči in zmogljivosti, kot so opredeljene v dogovoru PEB. Elektrarna

([40]) Začasna bilanca družbe RTE za leto 2013.
([41]) Začasna bilanca družbe RTE za leto 2013, str. 42.

s kombiniranim ciklom na plin zagotavlja zanesljivost oskrbe in prispeva k ohranitvi električne napetosti na območju. To je pojasnjeno v uvodni izjavi 104 in naslednjih. Po drugi strani je delež stalne proizvodnje, razpoložljive med zimskimi konicami, zelo majhen, kar povzroča tveganje.

(173) V zvezi z utemeljitvijo nujnosti ohranitve stalne ravni napetosti Komisija opozarja na obstoj elektroenergetske občutljivosti, ki jo je družba RTE ugotovila v severnem delu Bretanje. Severni del Bretanje se oskrbuje s 400-kilovoltnim enosmernim daljnovodom in dvema 225-kilovoltnima daljnovodoma na zahodu iz postaje v La Martyru. V primeru pretrganja voda med Rennesom in Saint-Brieucom, bi na obeh 225-kilovoltnih daljnovodih prišlo do preobremenitev, kar bi še poslabšali padci napetosti na območju reke Rance. Te razmere bi brez zmanjšanja obremenitve v severnem delu Bretanje povzročile tveganje izgube celotne oskrbe območja. Poleg tega je Bretanja v primeru velikega odjema na celotnem zahodnem delu ob nerazpoložljivosti nekaterih elektrarn ali dogodkih v omrežju izpostavljena tveganjem ciljne prekinitve dobave pri oskrbi z električno energijo, pa tudi tveganju splošnega padca napetosti v vsej regiji.

(174) Država članica je utemeljila neuporabo drugih tehnologij (npr. energije iz obnovljivih virov), izravnav, vzpostavitve cenovnega območja ali izvedbe povezovalnih daljnovodov. Po mnenju Komisije z nobeno od teh rešitev posamično ne bi bilo mogoče v celoti odpraviti poudarjenih tveganj, zlasti ne tveganj padca napetosti, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 16.

(175) V zvezi z utemeljitvijo neobstoja izključne uporabe povezovalnih daljnovodov Komisija navaja, da Bretanja, ki leži na skrajnem koncu omrežja, ni v položaju, ki bi bil primerljiv z drugimi francoskimi regijami s podobnimi značilnostmi (PACA, Franche Comté, Pays de la Loire, Korzika). Tam oskrbo z električno energijo zagotavljajo številni povezovalni daljnovodi z drugimi regijami. Ohranjanje napetosti ne povzroča težav. Poleg tega ne ležijo „na skrajnem koncu omrežja“ kot Bretanja. Korzika, ki ima slabe medsebojne povezave ([42]), ima velike zmogljivosti na svojem ozemlju.

(176) Evropska komisija je 8. novembra 2016 odobrila francoski projekt mehanizma zmogljivosti ([43]). Sodelovanje elektrarne v mehanizmu zmogljivosti je v glavnem predvideno prek ponovnega uravnoteženja, ki bo predstavljalo le zanemarljiv delež vseh prihodkov elektrarne (približno 1,5 % vseh letnih prihodkov), tako da so posledice tega mehanizma na projekt in njegovega upoštevanja pri oceni ukrepa omejene. Kakršno koli drugo sodelovanje v mehanizmu zmogljivosti, ki presega ponovno uravnoteženje, v poslovnem načrtu ni predvideno. Če bi se tako sodelovanje uresničilo, bi se nadomestilo na njegovi podlagi odštelo od zneska premije.

(177) Poleg tega je Komisija v končnem poročilu o preiskavi sektorja mehanizmov zmogljivosti ([44]) menila, da je v primeru lokalnih težav z zadostnostjo proizvodne zmogljivosti izbira mehanizma zmogljivosti odvisna od posebnih značilnosti zadevnega trga ([45]). V obravnavani zadevi naj obstoj lokalnega povpraševanja v Bretanji ne bi neposredno vplival na pojavitev lokalne ponudbe. Francoski trg električne energije namreč ne more kazati na povpraševanje po zmogljivosti na lokalni ravni. Ker je pomanjkanje zmogljivosti zelo lokalizirano, ga danes ni mogoče rešiti zgolj z uporabo novega mehanizma zmogljivosti v Franciji.

(178) Komisija iz navedenih razlogov meni, da je ukrep, ki služi cilju skupnega interesa, da se zagotovi zanesljivost oskrbe z električno energijo, v Franciji vsekakor potreben.

6.3.3 *Ustreznost pomoči*

(179) V oddelku 3.9.3 smernic se zahteva, da je ukrep ustrezen instrument za dosego zastavljenega cilja skupnega interesa. Ukrep se torej šteje za ustrezen, če izpolnjuje naslednje pogoje: (i) pomoč mora biti izključno nadomestilo za storitev zagotavljanja razpoložljivosti zmogljivosti; (ii) pomoč mora zagotavljati ustrezne spodbude za obstoječe in prihodnje proizvajalce ter za upravljavce, ki uporabljajo zamenljive tehnologije, kot je odziv na strani povpraševanja ali rešitve glede skladiščenja; in (iii) pomoč mora upoštevati obseg, v katerem bi bilo mogoče vse morebitne težave z zadostnostjo proizvodnih zmogljivosti odpraviti s povezovalnimi zmogljivostmi.

([42]) Moč podmorske povezave s Sardinijo (po enem kablu) od leta 2010 znaša 100 MW (vir: poročilo o otoških energetskih sistemih – Korzika iz julija 2015).
([43]) Zadeva SA.39621 – Mehanizem zmogljivosti v Franciji.
([44]) Poročilo Komisije – Končno poročilo o sektorski preiskavi mehanizmov električne zmogljivosti, 30. november 2016 (http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/capacity_mechanisms_final_report_sl.pdf).
([45]) Poročilo Komisije – Končno poročilo o sektorski preiskavi mehanizmov električne zmogljivosti, str. 17.

(180) Prvič, Komisija ugotavlja, da premija ne vključuje nobenega nadomestila za prodajo električne energije. Sestavljajo jo namreč (i) spremenljivka vrednosti zmogljivosti, ki znaša [50 000–60 000] EUR/MW/leto, in tri spremenljivke, povezane z geografsko umeščenostjo projekta, in sicer: (ii) dodatni stroški, povezani s prenosom plina, v višini [20 000–40 000] EUR/MW/leto, (iii) dodatni stroški, povezani s priključitvijo, v višini 6 000 EUR/MW/leto, in (iv) dodatni stroški, povezani s posebnimi okoljskimi ukrepi, v višini 2 000 EUR/MW/leto. Premija se tako nanaša na plačilo za zmogljivost in izključuje vsakršno nadomestilo, povezano s prodajo električne energije.

(181) Drugič, Komisija sicer meni, da je bila pomoč dodeljena na podlagi diskriminatornega postopka povabila k oddaji ponudb (glej uvodno izjavo 145), vendar ugotavlja, da so francoski organi sodelovanje pri povabilu k oddaji ponudb upravičeno omejili na elektrarne s kombiniranim ciklom na plin. Razlog za to omejitev je namreč posebna potreba po ohranitvi napetosti v zadovoljivih energetskih in okoljskih razmerah. Med termoelektrarnami, torej v primerjavi s termoelektrarnami na premog in tehnologijami na kurilno olje, plinske elektrarne najmanj onesnažujejo (glej tudi uvodno izjavo 102). Izbira elektrarne s kombiniranim ciklom na plin je v primerjavi z drugimi vrstami plinskih elektrarn, zlasti z odprtim ciklom na plin, boljša z okoljskega vidika, ker gre za energijsko visoko učinkovit način proizvodnje, pri katerem se uporablja izključno zemeljski plin, gorivo, ki med fosilnimi gorivi oddaja najmanj CO_2, hkrati pa zagotavlja potrebni prilagodljivost in odzivnost za odpravo ugotovljenih tržnih pomanjkljivosti.

(182) Tretjič, ukrep pomoči upošteva povezovalne zmogljivosti, vendar ta možnost ne omogoča zadovoljivega odgovora na potrebo po ohranitvi ravni napetosti. Poleg tega je izgradnja povezovalnih daljnovodov rezultat dolgoročne vizije. Projekti povezovalnih daljnovodov se že pripravljajo, pri čemer se nanašajo na povečanje povezovalne zmogljivosti med Francijo in Združenim kraljestvom ter med Bretanjo in Irsko. Komisija poleg tega opozarja, da ukrep ne nasprotuje povečanju tokov, ki prečkajo Bretanjo, v okviru izgradnje povezovalnega daljnovoda.

(183) Poleg tega nekateri alternativni ukrepi niso ustrezni:

(1) Energija iz obnovljivih virov, ki je sicer upoštevana v dogovoru PEB, sama po sebi v tej regiji, ki leži na skrajnem koncu omrežja, ne zagotavlja niti ohranitve napetosti niti učinkovitega upravljanja ob koničnih obremenitvah.

(2) Drugi obrati za proizvodnjo konvencionalne energije so že skoraj popolnoma izrabljeni, zgoraj navedene plinske turbine v regiji pa bodo prenehale obratovati od leta 2023. To, da so onesnaževalci, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 81, preprečuje, da bi se predvidelo dodatno podaljšanje njihove življenjske dobe.

(3) Raven naložb v povezovalne daljnovode, ki je v letu 2015 znašala 45 milijonov EUR, bo zgolj nezadostno prispevala k potrebam po zmogljivosti v regiji. Komisija navaja, da je družba RTE že izvedla pomembna dela na omrežju, vendar ta ne zadostujejo za dosego cilja zagotovitve zanesljivosti oskrbe. Ti ukrepi so bili naslednji: okrepitev bretonske „varnostne mreže“ med letoma 2011 in 2013, postavitev prečnega transformatorja na postaji v Brennilisu (2015) in podvojitev transformatorskih zmogljivosti 400/225 kV v obratu Plaine Haute (2015). Vendar po letu 2017 prečni transformator v Brennilisu ne bo več zadostoval za oskrbo severnega dela Bretanje. To potrjujejo podatki, ki so jih zainteresirane strani navedle v uvodni izjavi 65(2).

(4) Izravnava ni ustrezen mehanizem. Komisija sicer navaja, da se je okrepilo vključevanje izravnav v različne mehanizme uravnoteženja: po koncu štiriletnega programa so vsi trgi (energija, rezerve, sistemske storitve) na voljo za izravnave od 1. julija 2014. Vendar z izravnavo ni mogoče uresničiti cilja ukrepa, katerega namen je uravnotežiti ponudbo in povpraševanje po električni energiji ter hkrati ohraniti napetost.

(1) Kar zadeva uravnoteženje ponudbe in povpraševanja, izravnava dejansko omogoča zmanjšanje ali odlog odjema. Vendar ta mehanizem ni geografsko usmerjen. Poleg tega je trenutno težko aktivirati dovolj izravnalnih zmogljivosti, da bi se odpravilo regionalno neravnotežje. Na primer, poskusni program, ki ga družba RTE izvaja v Bretanji in je namenjen aktiviranju lokalnih izravnalnih zmogljivosti, je omogočil aktiviranje 62 MW med 1. novembrom 2014 in 31. marcem 2015 ([46]), v primerjavi s preostalim primanjkljajem, ocenjenim na 200–600 MW (uvodna izjava 166). Tudi če bi bil mehanizem vzpostavljen na ravni Bretanje, sam po sebi ne bi rešil lokalne problematike ohranjanja napetosti z zagotavljanjem zadostne moči.

([46]) RTE, Predvidena bilanca ravnotežja med ponudbo električne energije in povpraševanjem po njej v Franciji, izdaja iz leta 2015, str. 67.

(2) Kar zadeva ohranitev napetosti, je z izravnavo sicer mogoče omiliti napetosti pri povpraševanju v urah konične porabe in izravnati konični odjem, ne da bi se uporabili dodatni viri proizvodnje, vendar ne ohranja napetosti, za kar je po trditvah francoskih organov potrebno lokalno dovajanje električne energije v obdobjih, ki jih ni mogoče pokriti z izravnavo. Za tako dovajanje je torej potrebna vzpostavitev novih zmogljivosti.

(184) Nazadnje, Komisija meni, da člen 194 PDEU, na katerega se sklicujejo francoski organi (glej uvodno izjavo 105), ne pomeni, da jim ni treba upoštevati veljavnih predpisov o državni pomoči, če se ta dodeli proizvajalcu električne energije.

(185) Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je navedeni ukrep vsekakor ustrezen za izpolnitev opredeljenega cilja skupnega interesa.

6.3.4 *Spodbujevalni učinek*

(186) Spodbujevalni učinek pomoči bo ocenjen na podlagi pogojev iz oddelka 3.2.4 smernic. Tak učinek obstaja, če pomoč upravičenca spodbudi k spremembi ravnanja, da se izboljša delovanje trga z energijo; take spremembe ravnanja ne bi bilo brez pomoči.

(187) Komisija navaja, da premija omogoča naložbo v nove zmogljivosti, ki je brez pomoči ne bi bilo, in sicer zaradi posebnosti bretonskega trga. Brez premije projekt torej ne bi omogočal zadostne donosnosti (uvodna izjava 23). V okviru tega zavrača trditve zainteresiranih s strani, predstavljene v uvodnih izjavah 67 in 68.

(188) Komisija zato ugotavlja, da ima ukrep potrebni spodbujevalni učinek.

6.3.5 *Sorazmernost*

(189) Komisija presoja sorazmernost ukrepa v skladu z oddelkom 3.9.5 smernic. Ukrep je sorazmeren, če izpolnjuje naslednje pogoje: (i) nadomestilo upravičencem omogoča razumno stopnjo donosa (kot se domneva v primeru konkurenčnega izbirnega postopka na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatornih meril) ter (ii) vključuje mehanizme za zagotovitev, da ne more prihajati do nepričakovanih dobičkov.

(190) Ti pogoji so proučeni glede na poslani poslovni načrt. Predpostavke iz poslovnega načrta so bile opisane v oddelku 2.6 tega sklepa.

(191) Komisija najprej navaja, da je potrebnih 20 let za uresničitev razumne interne stopnje donosnosti v višini [5–10] % glede na njeno tehtano povprečje stroškov kapitala (glej naslednjo uvodno izjavo). Ob krajšem trajanju projekta bi bila interna stopnja donosnosti manjša, kar ni nujno glede na višino interne stopnje donosnosti, ki jo Komisija že zdaj šteje za sprejemljivo. Ta trditev ovrže predpostavko iz uvodne izjave (68)(1).

(192) Dalje, Komisija opozarja, da interna stopnja donosnosti projekta znaša [5–10] %. Sorazmernost te interne stopnje donosnosti se oceni s primerjavo glede na tehtano povprečje stroškov kapitala. Tehtano povprečje stroškov kapitala izraža posebna nerazpršljiva tveganja projekta. Komisija meni, da je interno stopnjo donosnosti mogoče oceniti s primerjavo glede na tehtano povprečje stroškov kapitala skupine primerljivih družb, katerih povprečje v obdobju 2007–2016 znaša 6,6 %, kar je blizu interni stopnji donosnosti projekta. Komisija torej ugotavlja podobnost med interno stopnjo donosnosti in ocenjenim upoštevnim razponom tehtanega povprečja stroškov kapitala, tako da lahko ugotovi, da je ukrep sorazmeren.

(193) Da je sorazmernost zanesljiva, potrjujejo predložene študije občutljivosti. Študije so bile namreč izvedene ob upoštevanju morebitnih zamudnih kazni, inflacije in morebitne končne vrednosti. Pri ocenjevanju posledic pogodbe *tolling* na poslovni načrt se je upoštevalo več cenovnih predpostavk.

(194) Komisija v zvezi s preprečevanjem tveganja ustvarjanja nepričakovanih dobičkov ugotavlja, da poslovni načrt, ki ga je predložil konzorcij, sam po sebi ne omogoča ustvarjanja nepričakovanih dobičkov. Glavni komponenti prihodkov sta po eni strani prejeta premija, ki je odvisna od razpoložljivosti elektrarne, pogodbeno dogovorjena in torej ne omogoča ustvarjanja nepričakovanega dobička. Po drugi strani je tudi nadomestilo na podlagi pogodbe *tolling* pogodbeno dogovorjeno in konzorciju ne ponuja možnosti za ustvarjanje nepričakovanih dobičkov.

(195) Nazadnje, Komisija navaja, da bo imel konzorcij možnost sodelovati pri mehanizmu zmogljivosti v skladu s pogoji iz uvodne izjave 25. Vendar bo nadomestilo, dovoljeno na podlagi morebitnega sodelovanja v mehanizmu zmogljivosti, odšteto od premije. Zdi se torej, da neobstoj dvojnega nadomestila potrjuje sorazmernost ukrepa.

(196) Komisija torej meni, da je ukrep sorazmeren s svojim ciljem.

6.3.6 *Preprečevanje negativnih učinkov na konkurenco in trgovino*

(197) V skladu s točko 3.9.6 smernic se pomoč šteje za združljivo, če izpolnjuje naslednje pogoje: (i) biti mora na voljo vsem ustreznim ponudnikom zmogljivosti, če je to tehnično in fizično izvedljivo; (ii) ne sme omejevati spodbud za naložbe v povezovalne zmogljivosti in ovirati spajanja trgov; (iii) ne sme ovirati naložbenih odločitev, sprejetih pred uvedbo ukrepa; (iv) ne sme neupravičeno krepiti prevlade na trgu; in (v) mora v primeru enakovrednih tehničnih in gospodarskih parametrov dajati prednost nizkoogljičnim proizvajalcem.

(198) Kar zadeva prvo merilo, je v točki 232 smernic pojasnjeno, da je mogoče omejitev sodelovanja v mehanizmu zmogljivosti „utemeljiti samo na podlagi nezadostne tehnične zmogljivosti, potrebne za reševanje problema zadostne proizvodnje“ ([47]). Komisija v obravnavani zadevi meni, da so tehnične značilnosti nekaterih proizvodnih zmogljivosti, zlasti kombiniranega cikla na plin, očitno primernejše za učinkovito rešitev težave z zadostnostjo proizvodnje kot druge, na primer z odprtim ciklom na plin in plinsko turbino. Natančneje, tehnične značilnosti slednjih ne omogočajo optimizacije energetske in torej ekonomske donosnosti naložbenega projekta, če se upoštevajo podrobni pogoji in čas obratovanja proizvodnega obrata, za katerim stremijo francoski organi, da bi se zoperstavili opredeljeni težavi z zadostnostjo proizvodnje.

(199) Komisija v obravnavani zadevi namreč ugotavlja, da vse konvencionalne tehnologije nimajo enakih tehničnih zmogljivosti, da bi omogočale dovolj učinkovito in zanesljivo izpolnitev vseh potreb, opredeljenih v točki 3.3 razpisnih pogojev.

(200) Prvič, kar zadeva primerjavo z odprtim ciklom na plin, študija Mednarodne agencije za energijo (IEA) in Agencije za jedrsko energijo (NEA) z naslovom „Projected Costs of Generating Electricity 2015 Edition“ kaže, da je kombinirani cikel na plin znatno varčnejši način proizvodnje električne energije v primeru bistveno daljših časov obratovanja. Referenčni stroški proizvodnje električne energije, predstavljeni v tej študiji, tudi kažejo, da je LCOE ([48]) elektrarne z odprtim ciklom na plin, zgrajene v Belgiji ali Nemčiji ([49]), precej višji od LCOE belgijskih ali nemških elektrarn s kombiniranim ciklom na plin. Izraženi v EUR/MWh, so tako naložbeni stroški kot stroški obratovanja in vzdrževanja tako višji pri elektrarni z odprtim ciklom na plin kot pri elektrarni s kombiniranim ciklom na plin. Ugotovitve te študije so predstavljene v preglednici v nadaljevanju:

Povprečje skupnih stroškov proizvodnje električne energije

Table 3.9: Levelised cost of electricity for natural gas plants

Country	Technology	Net capacity ([1]) (MWe)	Electrical conversion efficiency (%)	Investmens cost ([2]) (USD/MWh)		
				3 %	7 %	10 %
Belgium	CCGT	420	60	9,65	13,82	17,45
	OCGT	280	44	14,54	20,82	26,28
France	CCGT	575	61	6,92	11,37	15,40

([47]) Točka 232(a) smernic.
([48]) „Levelized cost of electricity“: stroški proizvedene električne energije.
([49]) V tej študiji niso predstavljeni stroški elektrarne z odprtim ciklom na plin v Franciji, saj na podlagi nobene novejše ali prihodnje izgradnje ni mogoče določiti referenčnih stroškov za našo državo.

Country	Technology	Net capacity (1) (MWe)	Electrical conversion efficiency (%)	Investmens cost (2) (USD/MWh)		
				3 %	7 %	10 %
Germany	CCGT	500	60	6,77	10,90	14,56
	OCGT	50	40	39,90	60,80	79,19
Hungary	CCGT (dual fuel)	448	59	7,53	11,79	15,67
Japan	CCGT	441	55	8,67	13,96	18,64
Korea	CCGT	396	58	7,03	11,29	15,04
	CCGT	791	61	5,86	9,40	12,52
Netherlands	CCGT	870	59	7,89	12,70	16,96
New Zealand	CCGT	475	45	10,09	15,38	20,03
	OCGT	200	30	28,31	43,13	56,18
Portugal	CCGT	445	60	8,35	12,72	16,57
United Kingdom	CCGT	900	59	7,64	12,02	16,03
	OCGT	565	39	48,11	74,54	98,37
United States	CCGT	550	60	8,06	13,24	17,94
Non-OECD countries						
China	CCGT	350	55 %	4,36	7,03	9,38

(1) Net capacity may refer to the unit capacity or to the combined capacity of multiple units on the same site.
(2) Investment cost includes overnight cost (with contingency) as the implied IDC.

(Preglednica – nadaljevanje – desni del)

Refurbishment and decommissioning costs (USD/MWh)			Fuel cost (USD/MWh)	Carbon cost (USD/MWh)	O&M costs (USD/MWh)	LCOE (USD/MWh)			Country
3 %	7 %	10 %				3 %	7 %	10 %	
0,21	0,12	0,07	74,62	10,08	3,97	98,54	102,61	106,19	Belgium
0,32	0,17	0,11	100,91	14,01	5,35	135,13	141,26	146,66	
0,11	0,05	0,02	68,99	10,56	6,25	92,83	97,21	101,23	France
0,11	0,05	0,02	74,00	9,90	7,71	98,49	102,56	106,20	Germany
0,76	0,36	0,20	111,00	15,15	29,68	196,50	216,99	235,23	
0,00	0,00	0,00	71,21	10,56	7,64	96,94	101,20	105,08	Hungary
0,15	0,06	0,03	104,07	10,95	9,38	133,21	138,42	143,07	Japan
0,00	0,00	0,00	98,97	10,27	5,55	121,82	126,08	129,82	Korea
0,10	0,04	0,02	95,21	9,89	4,05	115,11	118,60	121,70	

Refurbishment and decommissioning costs (USD/MWh)			Fuel cost (USD/MWh)	Carbon cost (USD/MWh)	O&M costs (USD/MWh)	LCOE (USD/MWh)			Country
3 %	7 %	10 %				3 %	7 %	10 %	
0,13	0,05	0,03	75,25	9,90	3,53	96,71	101,45	105,68	Netherlands
0,19	0,09	0,05	46,75	11,22	7,38	75,64	80,82	85,43	New Zealand
0,54	0,26	0,14	69,26	16,62	14,39	129,11	143,65	156,58	
0,16	0,08	0,04	74,00	9,90	6,24	98,65	102,93	106,75	Portugal
0,00	0,00	0,0	75,51	9,43	6,63	99,21	103,59	107,59	United Kingdom
0,00	0,00	0,00	113,85	14,22	36,45	212,63	239,06	262,89	
0,13	0,05	0,03	36,90	11,10	4,65	60,84	65,95	70,62	United States
Non-OECD counrtries									
0,07	0,03	0,01	71,47	11,02	3,25	90,17	92,79	95,13	China

Note: CGTs were modelled under an assumed capacity factor 85 %. OCGTs were modelled under nationally provides capacity factors.
Vir: Sporočilo francoskih organov z dne 20. marca 2017, povzeto iz študije IEA-NEA iz leta 2015, str. 48 in 49.

(201) Komisija glede na čas obratovanja, ocenjen na [3 000–6 500] ur na leto, in približno 1 600 GWh letne proizvodnje ([50]) meni, da bi tehnične značilnosti elektrarn z odprtim ciklom na plin, če bi vse drugo ostalo enako in bi se upošteval obseg pomoči, ki bi jo prejel konzorcij CEB, povzročile stroške proizvodnje električne energije, ki bi znašali približno 60–190 milijonov EUR, v primerjavi z letnim prometom v višini 90 milijonov EUR. Z uporabo tehnologije odprtega cikla na plin bi se torej preveč spremenilo ekonomsko ravnotežje projekta in ogrozila njegova izvedljivost. Komisija lahko torej zgolj ugotovi, da tehnične značilnosti tehnologije odprtega cikla na plin niso zadostne, da bi zagotovile izvedljivost projekta, in zato z njimi ne bi bilo mogoče rešiti težave v zvezi s proizvodnimi zmogljivostmi.

(202) Komisija poleg te študije navaja, da je mogoče te višje proizvodne stroške elektrarn z odprtim ciklom na plin pojasniti z manjšo energijsko učinkovitostjo. Energijska učinkovitost elektrarne z odprtim ciklom na plin je za 40 % ali celo 55 % manjša kot pri elektrarni s kombiniranim ciklom na plin. V elektrarno z odprtim ciklom na plin bi bilo torej treba dobaviti najmanj 40 % več zemeljskega plina kot v elektrarno s kombiniranim ciklom na plin z enako močjo ([51]).

(203) Drugič, kar zadeva primerjavo s plinskimi turbinami, Komisija navaja, da ima ta tehnologija tako kot elektrarne z odprtim ciklom na plin mejne stroške obratovanja, ki so višji kot pri elektrarnah s kombiniranim ciklom na plin. Pri obratovalnem času nad 200 ur na leto pri plinskih turbinah (1 000 ur pri elektrarnah z odprtim ciklom na plin) ta tehnologija postane dražja od tehnologije kombiniranega cikla na plin. Plinska turbina je torej manj učinkovita kot odprti cikel na plin pri obratovalnem času nad 1 000 ur, kot je predviden v obravnavani zadevi. Glede na to, da je Komisija ugotovila, da bi elektrarna z odprtim ciklom na plin v obratovalnih razmerah iz obravnavane zadeve ogrozila izvedljivost projekta, če bi vse drugo ostalo enako, lahko uporaba plinske turbine le še toliko bolj ogrozi njegovo izvedljivost.

(204) Poleg tega je pomembno v primeru priglašenega ukrepa upoštevati tudi vpliv energijske učinkovitosti na skupne stroške projekta. Ob boljšem izkoristku je namreč mogoče zmanjšati količino plina, ki ga je treba za enako električno moč dovajati v napravo. Ker je energijska učinkovitost elektrarne z odprtim ciklom na plin manjša za 40 %, pri novejših elektrarnah s kombiniranim ciklom na plin celo za več kot 55 %, bi bilo treba v elektrarno z odprtim ciklom na plin dobaviti najmanj 40 % več zemeljskega plina kot v elektrarno s kombiniranim ciklom na plin z enako močjo. To je bistvenega pomena v primeru povabila k oddaji ponudb v Bretanji, kjer je predvidena krepitev omrežja zemeljskega plina, ki predstavlja del stroškov, ki upravičujejo dodelitev državne pomoči. Spomniti je treba, da delež premije, ki ustreza prenosu zemeljskega plina, predstavlja 33 % celotne premije, izplačane ponudniku. Boljša energijska učinkovitost elektrarne s kombiniranim ciklom na plin torej omogoča, da se zmanjša potrebna zmogljivost za dobavo plina in s tem znižajo stroški tega projekta, ki zahteva krepitev omrežja za prenos zemeljskega plina v Bretanji.

([50]) Vir: poslovni načrt konzorcija CEB.
([51]) Sporočilo francoskih organov z dne 20. marca 2017.

(205) Ukrep je torej na voljo ponudnikom zmogljivosti, ki lahko učinkovito rešijo težavo z zadostnostjo proizvodnje, ki jo je opredelila Francija.

(206) Komisija v zvezi z drugim merilom ugotavlja, da se z ukrepom ne omejujejo spodbude za naložbe v povezovalne zmogljivosti niti se ne ovira spajanje trgov. Projekti povezovalnih daljnovodov se namreč že proučujejo, pri čemer se nanašajo na povečanje povezovalne zmogljivosti med Francijo in Združenim kraljestvom do leta 2022 ter med Bretanjo in Irsko do leta 2025. Z ukrepom bo mogoče povečati toke, ki prečkajo Bretanjo, v okviru izgradnje povezovalnega daljnovoda.

(207) Komisija poleg tega navaja, da so bili podrobni pogoji povabila k oddaji ponudb zasnovani tako, da je preprečeno vsakršno izkrivljanje pri sodelovanju elektrarne s kombiniranim ciklom na plin na različnih trgih. Ni nujno, da naprava del svoje moči prihrani za izravnalni mehanizem. Če je elektrarna vso svojo moč prodala naprej na trgu električne energije in proizvaja do višine svoje največje moči, ni nujno, da za ustrezno obdobje odda ponudbe v zvezi z izravnalnim mehanizmom.

(208) Komisija v dopolnitev tega ugotavlja, da so prihodki projekta, namenjeni ponovnemu uravnoteženju, neznatni (približno 1,5 % letnih prihodkov) in jih zato ni mogoče šteti za znatno tveganje na izravnalnem trgu.

(209) V zvezi s tretjim merilom Komisija navaja, da pomoč elektrarni s kombiniranim ciklom, čeprav ni edina tehnologija, ki lahko dolgoročno zagotovi ohranitev napetosti, ostaja edina tehnologija, ki izpolnjuje potrebo po ohranitvi napetosti z najbolj sprejemljivo učinkovitostjo, kot je navedeno v uvodnih izjavah 199 do 204.

(210) V zvezi s četrtim merilom Komisija navaja, da podjetja, ki sestavljajo konzorcij CEB, niso prevladujoči akterji na francoskem trgu električne energije. Zato ukrep ne bo prispeval h krepitvi položaja neposrednega prejemnika pomoči. Ukrep namreč glede na tržni položaj družbe Direct Energie, alternativnega dobavitelja in proizvajalca, prispeva h konkurenci v Franciji. To potrjuje tudi trditev iz uvodne izjave 73.

(211) Komisija dalje ugotavlja, da ukrep prinaša tveganje za krepitev položaja prevladujočega operaterja na trgu.

(212) Komisija navaja, da ima družba EDF, prevladujoči operater, v Franciji velike tržne deleže. Obvladuje 83,5 % celotne proizvodnje električne energije in 89,4 % vseh zmogljivosti v Franciji ([52]). Družba EDF ima proizvodni park, ki mu v Franciji ni para niti z vidika njegove velikosti niti z vidika njegove raznolikosti. Gre v glavnem za proizvodnjo jedrske in vodne energije.

(213) Konzorcij CEB pa bo imel na voljo dve možnosti. Proizvedeno električno energijo bo lahko bodisi prodal prevladujočemu operaterju na trgu za 95 % tržne cene (glej uvodno izjavo 11), bodisi jo bo prodal v obliki pogodbe *tolling* v skladu s pogoji, opisanimi v uvodni izjavi 32.

(214) Z uporabo teh možnosti bi bilo mogoče okrepiti tržni položaj prvotnega operaterja, saj bi se mu zagotovile količine električne energije, proizvedene v elektrarni.

(215) Prvič, to, da proizvodnjo električne energije obvladuje en akter na trgu, še povečuje pomanjkanje likvidnosti veleprodajnih trgov in škoduje alternativnim dobaviteljem. Družba EDF obvladuje več kot 80 % proizvodnje električne energije v Franciji. To obvladovanje bi se v obravnavani zadevi še okrepilo v primeru sklepanja pogodb s konzorcijem CEB, bodisi s pogodbo *tolling* bodisi z dolgoročno pogodbo o nakupu električne energije. Tako okrepljen položaj družbe EDF bi vplival na zmogljivost alternativnih dobaviteljev, da se na veleprodajnih trgih oskrbujejo pod konkurenčnimi pogoji, saj bi jih hkrati izpostavil tveganju nelikvidnosti in tveganju nestanovitnosti cen. V okviru tega bi dostop do lastnih proizvodnih zmogljivosti alternativnim dobaviteljem omogočil, da se ne izpostavijo takim tveganjem. Zato jim je treba zagotoviti tak dostop do lastnih proizvodnih zmogljivosti.

(216) Drugič, prevladujoč položaj akterju, vertikalno povezanemu s proizvodnjo, zagotavlja tudi precejšnjo konkurenčno prednost pri dobavi električne energije. Glede na pomen proizvodnih stroškov v skupnih dobavnih stroških se obvladovanje proizvodnje odraža v dobavi na drobno. Konkurenti družbe EDF imajo le malo proizvodnih zmogljivosti ali sploh nobene, da bi zagotovili dobavo pasovne električne energije po tako nizkih

([52]) Podatki za leto 2015. Vira: komisija za energetsko regulacijo in RTE.

spremenljivih proizvodnih stroških, kot jih zagotavlja proizvodni park, ki je v lasti družbe EDF. Ta ima trenutno 86-odstotni tržni delež na maloprodajnem trgu ([53]). Možnost družbe EDF, da postane stranka pogodbe *tolling* ali da na podlagi dolgoročne pogodbe o nakupu kupi vso električno energijo, ki jo proizvede elektrarna, bi torej povečala njeno sposobnost odzivanja na povpraševanje na maloprodajnem trgu. Dostop alternativnih dobaviteljev do lastnih proizvodnih zmogljivosti bi torej tudi preprečil krepitev prevladujočega položaja prvotnega operaterja na maloprodajnem trgu.

(217) Komisija meni, da bi se bilo mogoče pred temi tveganji krepitve prevladujočega položaja družbe EDF na veleprodajnem in maloprodajnem trgu zavarovati z naložitvijo obveznosti francoskim organom, da sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da prejemnik pomoči za nobenega od teh dveh pogodbenih mehanizmov ne bo sklenil pogodb z operaterjem, ki bi imel na francoskem trgu več kot 40 % zmogljivosti za proizvodnjo električne energije.

(218) Ob upoštevanju zelo posebnih značilnosti francoskega trga električne energije je ta pogoj, omejen na 40 %, sorazmeren. Preprečuje namreč krepitev tržnega položaja prevladujočega operaterja, ki bi lahko posredno izhajala iz ukrepa pomoči na podlagi pogodbenih mehanizmov, navedenih v uvodni izjavi 214.

(219) Ob upoštevanju ugotovitev iz tega oddelka in izpolnitvi pogoja, opisanega v uvodni izjavi 218, Komisija ugotavlja, da ukrep ne vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami, tako da bi ogrozil uresničitev cilja skupnega interesa.

(220) Skratka, Komisija ob upoštevanju rešitev, ki jih predlaga Francija, ugotavlja, da ukrep ne pomeni več tveganja za neupravičeno izkrivljanje niti konkurence niti trgovine med državami članicami.

6.3.7 *Preglednost*

(221) Organi morajo zagotoviti objavo besedila v zvezi s shemo pomoči, identitete organa ali organov, ki dodeljujejo pomoč, identitete upravičenca, oblike in zneska dodeljene pomoči, datuma dodelitve, vrste zadevnega podjetja, regije, v kateri je upravičenec, in glavnega gospodarskega sektorja, v katerem ta izvaja svoje dejavnosti.

(222) V obravnavani zadevi so francoski organi upoštevali obveznosti preglednosti iz smernic. Objavljene informacije se nanašajo na sklep o dodelitvi pomoči in njegove izvedbene določbe, identiteto organa, ki dodeljuje pomoč, identiteto upravičenca, obliko in znesek dodeljene pomoči, vrsto zadevnega podjetja, regijo, v kateri je upravičenec, in glavni gospodarski sektor, v katerem izvaja svoje dejavnosti.

(223) Poleg tega so na spletišču http://www.europe-en-france.gouv.fr/Centre-de-ressources/Aides-d-Etat/Regimes-d-aides predstavljene vse sheme pomoči, ki jih je Evropska komisija odobrila v Franciji, med katerimi je obravnavano povabilo k oddaji ponudb. Nazadnje, na istem spletišču bodo vsako leto objavljeni letni zneski pomoči, dodeljene podjetju.

(224) Iz teh razlogov so pogoji preglednosti iz smernic upoštevani.

7. **SKLEPNE UGOTOVITVE**

(225) Ukrep, ki ga Francija dodeljuje konzorciju CEB, je pomoč.

(226) Ukrep bo združljiv s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja iz leta 2014, ko bodo francoski organi sprejeli potrebne ukrepe za zagotovitev, da upravičenec do pomoči v celotnem obdobju pomoči ne bo prodal energije iz elektrarne operaterju, ki bi imel na francoskem trgu več kot 40 % zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, bodisi na podlagi sporazuma *tolling* bodisi na podlagi dolgoročne pogodbe o prodaji električne energije, proizvedene v elektrarni, po ceni, ki znaša 95 % tržne cene –

([53]) Poročilo komisije za energetsko regulacijo, opazovalna skupina za maloprodajni trg, podatki iz septembra 2016.

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Ukrep, ki ga Francija namerava izvesti za konzorcij CEB v obliki dodelitve premije v višini 94 000 EUR/MW/leto v vrednosti na dan 31. novembra 2011, ki se bo izplačevala 20 let, pomeni državno pomoč, ki spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU in je združljiva z notranjim trgom v skladu s členom 107(3) PDEU pod pogoji iz člena 2.

Člen 2

Francija sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da upravičenec do ukrepa v celotnem obdobju pomoči, navedenem v členu 1, ne bo mogel prodati energije iz elektrarne operaterju, ki bi imel na francoskem trgu več kot 40 % zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, bodisi na podlagi sporazuma *tolling* bodisi na podlagi dolgoročne pogodbe o prodaji električne energije, proizvedene v elektrarni.

Člen 3

Komisija dovoljuje pomoč iz člena 1, ki jo je treba izvesti v obliki plačevanja premije konzorciju CEB za čas obratovanja elektrarne, in sicer za največ 20 let. Vsako shemo, ki se bo ohranila po izteku tega roka, bo treba ponovno priglasiti.

Člen 4

Ta sklep je naslovljen na Francosko republiko.

V Bruslju, 15. maja 2017

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije